

PRENUMERATA

Kurjera Warszawskiego wraz z dodatkiem porannym: **W Warszawie**, rocznie rs. 9, półrocznie rs. 4 kop. 50, kwartalnie rs. 2 kop. 25, miesięcznie kop. 75. Za odnośnienie do domu dopłaca się miesięcznie kop. 5. **Na prowincji i w Cesarstwie** rocznie rs. 12, półrocznie rs. 6, kwartalnie rs. 3, miesięcznie rs. 1. **Za granicą**, miesięcznie rs. 1 kop. 50. Numer pojedynczy bez dodatku kop. 5; dodatek poranny kop. 3.

KURJER WARSZAWSKI.

wychodzi w dni powszednie wieczorem, w niedziele i święta zrana, nadto wychodzą stale w dni powszednie, z wyjątkiem dni poświęconych, dodatki poranne.

ROK SIEDEMDZIESIĄTY CZWARTY.

Ogłoszenia i prenumeratę przyjmuje kantor *Kurjera Warszawskiego* codziennie od godziny 8-ej zrana do 3-ej wieczorem, w niedziele i święta od godziny 10-ej zrana do 1-ej po południu.

OGŁOSZENIA

Reklamy: za jeden wiersz garmontowy albo jego miejsce pierwszy raz 25 kop., każdy następny raz kop. 20.
Nekrologja za wiersz 15 kop.
Zwyczajne ogłoszenia: za jeden wiersz petirowy albo jego miejsce pierwszy raz 10 kop.; każdy następny raz 8 kop.
Male ogłoszenia za jeden wiersz po 2 kop., każdy raz, ogłoszenie minimum 20 kop.
Nadstano: za jeden wiersz garmontowy rs. 1.
Ogłoszenia do *Kurjera* przyjmuje także Kantor własny *Kurjera* w Łodzi.

Redakcja, Administracja i Drukarnia: Plac Teatralny nr. 9. — Telefon Redakcji 268. — Telefon administr. 517. W Łodzi kantor własny, Piotrkowska 3281, telefonu nr. 313. Ogłoszenia do „Kurjera Warszawskiego” między innymi przyjmują: Agencja Havasa w Paryżu, Rudolf Mosse, Haasenstein i Vogler A. G., tudzież wszystkie pierwszorzędne biura anonsów zagraniczne.

Nadesłane.

Potrzebna Korespondentka do niemieckiego języka, umiejająca stenografować. Zgłoszenia sub D. 4 przyjmuje administracja „Kurjera Warszawskiego.”

Towary blawatne wybór wielki, ceny niskie. **A. Chojnacki i S-ka** Marsz. róg Zgoda.

Prawdziwa okazja dla pań Gospodyń W sklepie **St. Mioduszelewskiego**, Szpitalna Nr 10, **wyprzedaż** naczyń stołowych ze szkła i porcelany z pierwszorzędnych fabryk.

Jutrzejšia uroczystość św. Andrzeja obchodzona będzie w kościele pod wezwaniem tegoż świętego zostającym (po-bonifaterskim) w nadchodzącą niedzielę całodziennym nabożeństwem odpustowym z wystawieniem N. Sakramenta, kazaniami i procesjami.

Jutro, o godzinie 8-ej zrana, w kościele archikatedralnym św. Jana odprawiona będzie solenna wotywa w kaplicy literackiej.

W dniu jutrzejszym, o godzinie 9-ej zrana, w kopicy Matki Boskiej Częstochowskiej w kościele św. Ducha (po-paulińskim) odprawione będzie ku Jej czci solenna wotywa.

Jutro, o godz. 9-ej zrana, w kościele św. Marcina (po-angustjańskim) odprawiona zostanie solenna wotywa przed obrazem Pocieszenia N. Panny Marji.

Jutro, o godzinie 9½ zrana, w kościele św. Trójcy (po trynitarskim) odprawiona będzie przed obrazem Pana Jezusa Nazarańskiego uroczysta wotywa ku uczczeniu męki Pana Jezusa. Po ukończeniu jej pobożnym podawany będzie do ucałowania relikwiarz z drzewem Krzyża św.

W kościele św. Franciszka Serafińskiego (po-franciszkańskim) jutro, o godz. 10-ej zrana odprawiona będzie

solenna wotywa przed ołtarzem Pana Jezusa ku czci Męki Zbawiciela z wystawieniem relikwii drzewa Krzyża świętego.

PRZEGLĄD POLITYCZNY.

Z onegdajszych oświadczeń księcia Windischgracza w komisji dla reformy wyborczej wynika, że cała akcja ma się rozpocząć *ab ovo*. Porozumiewania się rządu z przewodniczącymi klubów i mężami zaufania stronnictw skoalizowanych dowiodły tego tylko, że porozumienie się jest dziełem szczyfowem i że po całorocznych perypetyjach sprawy wyborczej stoi się tam, gdzie stało się w chwili upadku hr. Taaffego. Rok właśnie minął od przedstawienia się nowego gabinetu przedlitawskiego radzie państwa, rok od utworzenia się koalicji parlamentarnej trzech „wielkich klubów”, rok od rozpoczęcia owej szczyfowej pracy nad reformą. Dotychczasowa akcja wyhodowała kilka projektów, z których żaden nie znalazł powszechnego uznania. Onegdaj przeto książę Windischgracz zwrócił izbie prawo inicjatywy i wezwał stronnictwa, aby same określiły zasady przeprowadzić się mającej reformy. Na teraz przeto znikły wszystkie dotychczasowe projekty z powierzchni, zarówno rządowej, jak hr. Hohenwarta, Rutowskiego i Bärnreithera; niema ani kurji piątej, ani reprezentacji robotniczej *par excellence*, ani uznania pracy intelektualnej za godną uwzględnienia w tej choćby tylko mierze, ile uwzględnienia znajduje praca fabryczna. *Tabula rasa!*

Cała sprawa weszła w nowy okres; jak każdy żołnierz francuski naszał podobno kiedyś buławę marszałkową w tornistrze na znak, że może sięgnąć po wszystko, co talent i zasługa człowieka przysporzyć zdoła, tak dzisiaj znów każdy najskromniejszy poseł w przedlitawskiej radzie państwa ma daną so-

bie *carte blanche* do urodzenia wielkiej idei, na którą wszyscy się zgodzą jednomyślnie, poczynając od rządu, a kończąc na pp. Luegerze i Kronawetterze. Konkurs nielada—coś troszkę z aureoli nieśmiertelności padnie na skron tego, kto rozwiąże problemat, który wobec ujawnionych podczas całorocznej dyskusji przeciwnostw przypomina nam żywo — kwadraturę koła.

Francuska izba deputowanych uchwaliła we wtorek 377 głosami przeciw 143 wyprawę do Madagaskaru i kredyt 65-miljonowy, który—jak utrzymują pesymiści — wystarczy na pierwsze potrzeby. Nie wystarczyły wszystkie ostrzeżenia fachowo-lekarskie deputowanego Vigné d'Oeton. Ci, którzy odrazu byli przekonani o bezużyteczności i morderczych skutkach dla zdrowia projektowanej wyprawy: radykałiści i socjaliści, głosowali w liczbie 143 przeciw projektowi rządowemu, nie zachwiewając się w swojej opozycji, a raczej utwierdzając się w niej oświadczeniem preesa ministrów Dupuy, iż rząd z przyjęcia ustawy czyni kwestję gabinetową; ci zaś, którzy od samego początku umieli rozgrzać się do tej kampanji zamorskiej „o honor Francji”, ci głosowali w liczbie 377 za wyprawą. Rząd odniósł zwycięstwo zasadnicze, zarazem obarczył się odpowiedzialnością za podjęcie ciężkiego dzieła wśród najmniej sprzyjających warunków klimatycznych i militarnych. Opozycja nie zdołała przeprowadzić nawet tego, aby do wyprawy użyto jedynie wojsk algierskich i kolonialnych. Korpus generała Duchesne, liczący 15,000 ludzi powiezie na ocean Indyjski 8,000 francuzów najczystszej krwi galijskiej.

Obfite są łupy japończyków, zabrane w zdobytym porcie Artura. Dziesięć tysięcy ton węgla kamiennych i amunicji w cenie trzech milionów taelów (tael=4.75 marek niem.) i dwa chińskie okręty wojenne, obok 80 dział wpadły w ręce japończyków. Podobno 8—10,000 chińczyków zbiegło; rzeczoznawcy domyślają się, że marszałek Oyama pozwolił im do-

JERYCHONKA.
POWIEŚĆ
przez
Marję Rodziewiczównę.
(Dalszy ciąg.)
— Gdzież się pan wnosi? —
— At, trochę w świat ruszę. Tkwiłem tu za długi. —
— Sztydliście mi ze szczętem.
— Szkoa mi pana będzie. Prawda, za długo pan bawił, żeby odejść bez żalu. Dobrze mi było z takim kolegą!
— Oryż ani słowa nie odparł. Chwilę siedział nieruchomy, potem żywo wstał i ku drzwiom się skierował.
— Już pan idzie? No, to do widzenia! — rzekła Magda, wstając także.
— Niech będzie—do widzenia! — lekceważąco odparł Oryż. — Ale ja tam wcale po tem nie tęsknię, ani nie przejdę do salonu i zdziwili się. Majorowa miała gości. Dwie panie zajmujące się dobroczynnością przytulku noclegowym dla starców.
— Magda przywitała się, a Oryż bez żadnej ceremonji poszedł do przedpokoj, a nakładając palto, gwizdząc, wyszedłszy z ciemności na blask, mrugała oczyma i miała minę jakby zmieszana. Nie przyszło jej przebiec na myśl, aby ztąd wynikły dla niej eci i honory uwielające plotki i podejrzenia.

IV.
Ranek baronowej Faustanger rozpoczynał się około jedenastej. Mieszkała wprawdzie z matką, ale miała osobną sypialnię i buduar, i wejście osobne do tej części lokalu.
Matka jej mieszcała się ciasno i mało przebywała w domu, zawsze zajęta interesami; gości swoich przyjmowała w gabinecie.
Gdy dzwonek dawał znać z sypialni, że baronowa się przebudziła, pierwsza udawała się do niej stara angielska, która życie spędziła w ich domu jako nauczycielka, dama do towarzysztwa, a jako emerytka zajmowała się teraz faworytem pinczerem i kotem angora.
Brała swoich pupilów na ręce i przynosiła do łóżka pięknej pani.
Baronowa, ziewając, przeciągając się w puchach, pytała zduszonym tonem:
— Cóż słyhać dzisiaj, miss Funch?
— Bijou źle jadł, a Ninna napiera się na spacer. Jakże noc przeszła pani baronowej?
— Nieosobliwie. Ten pokój jest za ciasny. Miałam trochę duszności. Proszę o śniadanie.
Wnoszono je natychmiast i baronowa spożywała je leżąc, wybredzając na ciastka, grymasząc na kawę.
Potem zakładała ręce pod głowę i rozmyślała, jak dzień przepędzić. Najbardziej lubiła te, w których miała wizytę u szwaczki, lub u fotografa. Wtedy wstawała żywo i była wesola. W inne świat dla niej był tak pusty i nudny, że nie miała wcale ochoty z puchów wychodzić. Wtedy czekała na matkę, która około południa wracała z miasta, uśmiechnięta lub opryskliwa, stosownie do tego, jak jej się udały interesy. Przychodziła do córki ze skórzaną torebką w ręku, w kapeluszu i okryciu i zaraz kazała

angielce wynosić pinczera i kotkę, które wylegały się na łóżku córki.
— Wtedy wynikały spory.
— Nie ruszać mi faworytów! — wołała baronowa. — Wolę je, niż wszystkich ludzi.
— A ja nie cierpię. Z każdego człowieka, byle go umieć wyzyskać, może być korzyść, a z tego co! Głupie i krzykliwe, a kosztuje tyle co koń kareciany! Wiesz, że rumuńskie papiery spadają?
— To niech je mama sprzeda.
— Ani myślę! Kupiłam dzisiaj więcej. Wstawaj, przecie już dwunasta.
— Więc cóż! Przecie w najem nie idę. Nie mam dzisiaj co robić.
— Idź na wystawę. Portret już tam jest.
— Dobrze umieszczony?
— Zapewne. Poleciałam to Myślickiemu, obiecał. Czyż już opłaciła wszystko Domontównie?
— Nie. Trzysta reńskich winnam.
— Jaktol! Przecie ci dała cały tyśiąc.
— Rozeszły się. Dziś mi daj te trzysta, bo muszę odesłać.
— Oszalałaś! Rozeszło się trzysta! Ja dwa razy płacić nie myślę.
— Jak sobie chcesz. Wystawię weksel. Mam przecie cośkolwiek po ojcu. Przypomni ci to komornik!
— Nie znać było gniewu w jej tonie, tylko wielki chłód i lekceważenie. Z rękoma założonemi pod głowę i wzrokiem utkwionym w sufit, myślała o czemś innym. Ledwie racyła rozmawiać z matką.
— Nie miałabyś i centa dotychczas, żebyś ich nie pilnowała. Sokolin nie daje nic, w kamienicach ciągle remont i zwiększone podatki, na placach zdzierzawcami procesy i papiery spadają. Tobie się zdaje, żeś milionerka, a tu ledwie przy mojej skrętności koniec z końcem się wiąże.
(D. c. n.)

W razie zaprzestania opłaty składek:

NOWA POLISA

Towarzystwa Wzajemnego Ubezpieczenia na Życie

„NEW-YORK“

zawiera następujący przywilej, wyraźnie w warunkach polisy wymieniony: **Jeżeli ubezpieczony na Rubli 10,000** w wieku np. lat 30, według taryfy mieszanej o 20 składkach, zapłaciwszy składki za 3 pełne lata lub dłużej, **nie chce lub nie może** płać dalej, to ubezpieczenie samo przez się przedłuża się na **pełne rubli 10,000**, na wypadek śmierci, **bez obowiązku opłaty dalszych składek**, bez udziału w dalszych zyskach, np.:

Jeżeli opłacano składki:

przez lat 3 — na dalsze 6 lat i 7 miesięcy,
 „ „ 5 — „ „ 14 „ „ 11 „ i t. d.

Czyli: w razie śmierci ubezpieczonego w ciągu tego okresu przedłużenia, pomimo nie wnoszenia składek, całkowity kapitał **rubli 10,000** — wypłaconym zostanie **spadkobiercom jego** bezzwłocznie. Po upływie tego terminu wszelkie zobowiązania Towarzystwa z polisy wypływające, ustają. Bliższych wiadomości udziela: Biuro w **Warszawie:** Plac Saski Nr 5, w **Wilnie:** ul. Wielka dom Heimana, oraz PP. Agenci.

Dyrektor Oddziału Warszawskiego

K. RADKIEWICZ.

Suż po 1-ym roku
 1) polisa staje się „bezsportna“
 2) obowiązują samobójstwo i śmierć w pojedynku.
 3) płatna jest „dywidenda“.
 1898r

Rs. 4,214,301
 znajduje się po 1 Listopada w Banku Państwa.

W celu zabezpieczenia od mrozu rur wodociagowych i wodomiarów znajdujących się w piwnicach domów zaopatrzonych w wodę z wodociagu miejskiego, zachodzi potrzeba przedsięwziąć środki ochronne dla uniknięcia zamarzania i uszkodzenia tych przyrządów i braku wody.

Magistrat przeto prosi pp. właścicieli domów o zarządzenie oszklenia okienek piwnicznych, zakrycia matami i klapami szachtów mieszczących wodomiarzy i zwracanie uwagi aby drzwi wiodące do piwnic, a także drzwi znajdujące się w korytarzach piwnicznych, były ciągle zamknięte w celu uniknięcia przeciągów. 1642r

WORKI

Petersburskiej fabryki, do maczki cukrowej, na składzie u Daniela Kraushara, **Graniczna 10, Telefonu 497. 2066**

PIECE ŻELAZNE

Krzysztof Brun i Syn
1560

Emporium Cobleni

Nowości!

MOONARD COOPI

Nowości!

MOONARD COOPI

6 Wierzbowa

Bronzy emaljowane.

Figury „Vert fonille“.

Garnitury kominkowe.

Garnitury do pisania.

Zegary.

Cachepot'y „Art Pottery“.

Wazony szklane.

Porcelana „Sèvres“.

Porcelana „Saxe“.

Lampy angielskie.

Stoliki szklane.

Wedgwood'y.

Serwisy „five o'clock tea“.

Porcelana „Coalport“.

Karafki kryształowe.

Bechand's.

Rondelki do pasztecików.

Salaterki.

Copeland'y.

Zastawy na stół.

Abatjon'y na lampy.

Abatjon'y na świece.

Ekraniki.

Ramki.

Parawany.

Japońszczyzna.

Japońszczyzna.

Japońszczyzna.

Japońszczyzna.

Japońszczyzna.

Dla płci pięknej nieodzowna książka.

Nauka czesania i fryzury damskiej

teoretyczna i praktyczna. Dla użytku fryzjerów i płci żeńskiej, opracował według własnych doświadczeń i różnych źródeł **A. LENCZEWSKI.**

Z 74 figurami i wzorami.

Treść: 1. Czesanie.—2. Szczotkowanie.—3. Nacinanie końców włosów czyli degażowanie.—4. Tapirowanie.—5.—Karbowanie.—6. Przypiekanie.—7. Wkręcanie.—8. Fryzowanie włosów na czole.—9. Przypiekanie karbów.—10. Przypinanie. 11.—Karbowanie.—12. System w papiloty.—13. Wiązanie włosów.—14. Węzeł podstawowy.—15. Rząd pukli.—16. Warkocz.—17. Fryzowanie loków.—18. Falowanie.—19. Łoczki pierścienne.—20. Strojenie fryzur.—21. Splot płaski.—22. Splot skręcony.—23. Rozciąganie siatek do włosów.—24. Fryzura o płaskich splotach.—warkocza,—„Drefregaer“ z warkoczem w kształcie korony,—splotów,—o warkoczu taśmowym; Fryzura dla dorosłych wysmukłych panien,—półkokarków,—angielska kręcona,—kręcona angielska z lokami,—z pojedynczym skręconym splotem,—z skrętami we dwie części,—wysoka grecka,—zwyczajna grecka,—wysoka z kręconym walcem z tyłu głowy.—Wzór podług modelu paryżk. z r. 1893.—Fryzura okazala,—z gładkim i opornie skręconym splotów,—dla młodych panienek.—z welonem dla panny młodej.—o fryzowaniu w ogólności.—o konfekcji włosów.—o konserwacji włosów.—Cena rs. 1 kop. 20, z przesyłką pocztą rs. 1 kop. 40.

Nakład **Maurycego Orgelbranda** w Warszawie, naprzeciw posągu Kopernika. 1502r

GAZETA ROLNICZA

pod redakcją D^{ra} T. Kowalskiego i A. Trylskiego.

Gazeta Rolnicza — najobszerniejsze pismo rolnicze polskie, rozpocznie w r. p. 35-ty rok istnienia. Na skutek obfitości materiału **format dotychczasowy zostaje zwiększonym przy jednoczesnym obniżeniu ceny o rubla rocznie.**—Cena wraz z przesyłką pocztową: rocznie rubli 8, półrocznie rubli 4, kwartalnie rubli 2.

Nadsyłający do 15 Stycznia n. st. 1895 r. całoroczną prenumeratę z góry, wprost do redakcji (Warecka 7), otrzymają bezpłatnie, jako premjum, kalendarz „Koleśda dla gospodyń” na r. 1895 p. Lucyny Cwierzakiewiczowej. 1518r

Sprzedaz dozwolona na ogólnych prawach handlu za Nr 551

PUDER WARSZAWIANKA

FELIKSA WARECKIEGO.

SKŁAD GŁÓWNY TŁOMACKIE Nr 13.

Sprzedaz detaliczna we wszystkich perfumeryach.

**Księgarnia Juljana Guranowskiego,
Warszawa, Senatorska 32.**

2041

Bawić—nauczając—stało się zasadą pedagogji współczesnej, najwybitniejszym zaś reprezentantem tej zasady jest

JULJUSZ VERNE

w swych powieściach i podróżach fantastycznych, które zarówno starsi wiekiem jak i młodzież dorastająca rozchwytyują chętnie, popularną sukienką stroi on to wszystko, co wiek ostatni w dziedzinie nauki wypowiedział.—Postanowiliśmy więc wydać:

Wybór Powieści Fantastyczno-Naukowych

JULJUSZA VERNE'A,

w 10-ciu tomach **ilustrowanych**, a złożą się nań następujące prace:

500 Miljonów Begumy.
Czarne Indie.
Gwiazda Południa.
Przygody na okręcie „Chancellor.”
Na około Księżyca.

Piętnastoletni Kapitan (2 tomy).
Podróż na około Świata w 80 dniach.
Pustynia Lodowa.
Pięć tygodni na Balonie.

Cena tomu złożonego z 18—23 arkuszy druku wynosi rs. 1, z przesyłką rs. 1 kop. 20.—Życzący sobie odbierać **cały „WYBÓR”** opłaca **TYLKO** rs. 6, z przesyłką rs. 8, które mogą być także uiszczone w dwóch równych częściach: przy zapisaniu się i odbiorze czwartego tomu.—Tom pierwszy wyjdzie z druku w Grudniu r. b.—Zamówienia przyjmują wszystkie księgarnie w Warszawie i na prowincji.

ABRICOTINE

Likier stołowy wytworzony z delikatnego owocu brzoskwini, ułatwia trawienie i odznacza się przewybornym smakiem.
Rozliczne podrabiania i naśladowania najlepiej uwydatniły różnice jakie zachodzą porównawczo z prawdziwym likierem, i wpłynęły przeważnie na rozpowszechnienie jego.
Należy wymagać zawsze na etykietach podpisu Fabrykant Abrykotiny produkuje również następujące likiery:

LIQUEUR D'OR
BLIDAH (LIQUEUR DE MANDARINES)
FLEUR DE THE
CREME DE CACAO

WSZYSTKIE TE PRODUKTA ZJEDNAŁY WYSOKĄ NAGRODĘ W MEDALU ZŁOTYM NA WYSTAWIE POWSZECHNEJ R. 1889

Reprezentant na Królestwo Polskie i Rossję Zachodnią **A. Wołkowski**—Warszawa alica Orla 12. 1558r

Potrzebni są dostawcy mięsa

i suchych produktów dla trzech pułków 2-jej dywizji piechoty, kwaterujących w Brześciu - Litewskim na 1895 rok.

Codzienna ilość mięsa do 100 pudów i odpowiednia ilość suchych produktów. Summa rocznej dostawy wyniesie do 120 tysięcy rubli.—Wymagalna kaucja 6,000 rs.—Osoby życzące przyjąć dostawę, raczą zgłosić się osobiście lub piśmiennie do zawiadującego wydziałem gospodarczym 7-go Rewolucyjnego pułku piechoty, w Kancelarii na Moskiewskiej ulicy, koniecznie przed 20 Listopada (2 Grudnia) r. b. 1638r

Do sprzedania

magazyn mód, dający do 3000 rocznego dochodu i istniejący lat 10. Oferty pod „Magazyn Mód 3000” przyjmuje kantor Kurjera Warszawskiego. 2049

Atlas wielki geograficzny

wydawany przez Redakcję Wędrowca. Prenumeratę przyjmuje Księgarnia i Skład Nut **Maurycyego Orgelbranda** w Warszawie, naprzeciw posesji Kopernika.—**Prospekt** na **Atlas** bezpłatnie. 1443r

Książki nowe na składzie głównym w księgarni **Maurycyego Orgelbranda**.
Historja życia Jezusa Chrystusa, Zbawiciela świata **X. M. Compansa**. Z francuzkiego przełożył i powiększył wiadomościami historycznymi i moralnymi **X. Szymon Domański**. Tom wielki, 663 str.—Cena rs. 1 kop. 80, z przesyłką rs. 2.

Życie rośliny, przez **Wł. M. Kozłowski**, z 40-tu rysunkami, 80 kop., z przesyłką rs. 1. 1565r

Warszawskie Tow. Dobroczynności

dla przytułków starców i sierot w gmachu głównym przy ulicy Krakowskie-Przedmieście potrzebuje codziennie mleka zbieranego około 4-ch wiader i mleka niezbiieranego 2 garnce, czyli rocznie pierwszego gatunku około 1200 wiader i drugiego gatunku około 240 wiader.

W celu zakontraktowania tej dostawy na cały rok 1895, poczynając od 1-go Stycznia n. st., Zarząd Towarzystwa ma zaszczyt wezwać producentów i handlujących produktami mlecznymi, którzy zechcą sobie podjąć się pomienionej dostawy, o nadesłanie w ciągu dni 10-ciu do kancelarii Towarzystwa przy ulicy Krakowskie-Przedmieście Nr 62 deklaracji, po jakiej cenie za wiadro każdego z dwóch gatunków mleka należytej dobroci dostawy tej podjąć się pragną.

Należność wypłaca się z kasy Towarzystwa w terminach miesięcznych po przedawnieniu likwidacji z uskutecznionej dostawy zakwitowanej. 1629

Fabryka Rękawiczek S. Czerwińskiego

Trębacka, róg Nowosenaorskiej poleca świeżo otrzymane towary: Parasoliki, Wachlarze Wiedeńskie i Płaszczki, wyroby skórzane, Krawaty, Spinki, Rękawiczki Angielskie skórzane itp. 2064

L. KOCH.

Magazyn Wiedeński ubiorów męskich, wykonywa obstalunki najnowszym gustownym krojem i poleca wielki wybór gotowej garderoby.

1989 Miodowa 2.

Bez blagi.

Najtaniej sprzedaje terje złota, srebrna. Pierścionki najnowszych fasonów z kamieniami i kolorowymi kamieniami, pierścionki 56 kop. od rs. 1, ślubne obrączki od rs. 6 i t. d., kupuje złoto, srebro, zamieniam na nową miennę. Przyjmuję obstalunki

najnowszych wymagań oraz reparacje złota i srebrzenia, wszystko wykonywam tanio i miennie. 1446

Oraczewski, jubiler

Nowy-Swiat Nr 29. Magazyn przeniesiony został z pod Nr 36, na drugą stronę ulicy **Nowy-Swiat pod Nr 29.**

Kalendarz rolniczy

na rok 1895 **Antoniego Strzeleckiego**. Do nabycia we wszystkich księgarniach. Cena rs. 1. Przesyłka kop. 30. Skład w Nowy-Swiat 22.

Mam zaszczyt zawiadomić, iż specjalna sprzedaż **plót na jarostawskiego na koszule** i prześcieradła, znanego ze swej białości i trwałości, oraz **rawenduku i plót na surowego z fabryki BRACI ZOTOWYCH** znajduje się u mnie na składzie przy ul. Gesiej Nr. 16 w podwórzu na prawo. 2025

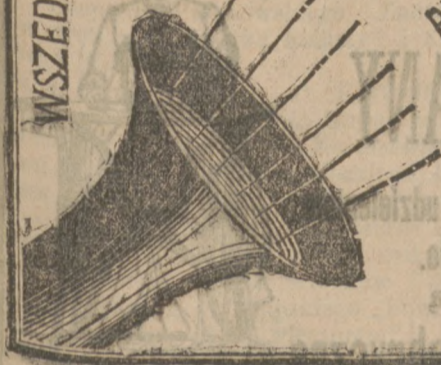
Hirsz Frejdenberg.

„Trigonus“

Każde paliwo. (Patent) Połowa oszczędności. **Ogniska bez kominów o doszczetnem spalaniu**, systemu **J. Świecianowskiego**, zastosowane do kotłów parowych i pieców wszelkiego rodzaju,—urządza **Atelier Architektoniczne J. Świecianowski i S-ka**, Warszawa, ul. Sienna 25, od g. 10—4.

WSZEDZIE ZADAĆ!

WALDSCHLOSSCHEN
 LACROWE BRACI REYCH.
 HELENEHOF
 PILZENSKIE.
 MONACHIJSKIE.
 PORTER IMPERIAL STOUT

połca
GŁÓWNY SKŁAD PIWA I PORTERU
W. SZENIC
 WARSZAWA MIODOWA N° 3 TELEFONU N° 33

Przy Magazynie Szczotek i Pędzli Fabryki
ALEKSANDRA FEISTA
 w Warszawie, ulica Senatorska,
Specjalny Magazyn Grzebieni do czesania
 z rogu bawolego, Irlandzkiego, Kości słoniowej, Szyldkretu, Celuloidu i innych.
 Garnitury złożone z kilku sztuk w ozdobnych pudełkach, służą magą na podarki.
Wybór wielki. 1605r

Skład Materiałów Aptecznych
ST. STANISZEWSKIEGO,
 Marszałkowska Nr 99, róg Nowogrodzkiej,
 Telefonu Nr 214,
 poleca: 2072

Tran biały } prawdziwy Łofodzki.
 żółty }
Oliwę Nicejską } w najlepszym gatunku.
 Prowancką }
 Malagę }
Esencję octową, Ocet stołowy, kuchenny.
Perfumy Angielskie, Francuzkie na wagę,
oraz w oryginalnych flakonach.
Wodę kolońską, Mydła, Pudry.

SKŁAD WIN
 z własnych Winnic
M. ROSTOMOWA,
 Miodowa N° 4, w Warszawie.
Wino nasze dostać można:
 u Szyrokowa, Nowy-Swiat N° 69. — Feliksa Errenfeich, Marszałkowska N° 77. — Długokockiego Marszałkowska N° 78. — Wilanda, Marszałkowska N° 86. — Korneckiego, Marszałkowska N° 107. — Turko-wa, Marszałkowska N° 67. — Kuźmina, róg Marszałkowskiej i Pięknej. Bielickiego, róg Kruczej i Wspólnej. — Knowiakowskiego, róg Kruczej i Wspólnej i w innych składach win w Warszawie na prowincji.
 2039

Nr 37. Nowy-Swiat Nr 37, 1-sze piętro,
 codziennie otwarte od 10 rano do 10-jej wieczorem.
MUZEUM I PANOPTICUM
J. K. JANNI
 w którym można będzie widzieć do 1000 przedmiotów i Terazniejszego prezydenta Rzeczypospolitej Francuzkiej Casimir Periera.
 Oprócz tego **Wielka Panorama.**
 Gena wejścia 30 kop., dzieci do lat 10-ciu i żołnierze płacą połowę. Katalogi w trzech językach można nabywać po 10 kop. w kasie.
 1024r

!!! Źródło dla Handlujących !!!

Ozdoby do choinek! szklane, papierowe, oraz szycowe w największym wyborze.
Zabawki najnowsze! Ognie Bengalskie!
 i **światło Elektryczne.**
Bilety z powinszowaniem, Kalkomanie.
Pieczątki ozdobne od 1.20 za 100 arkusików.
Koronki papierowe prześlicznych deseni, do ozdoby pofek, kredensów i t. d.
Patafanki! Umbrelki do lamp w różnych odmianach od kop. 30 za tuzin.
Litery do kaloszy, oraz papierowe na wstążki pogrzebowe i szyldy.
Wzory do haftu, Szablony do znaczenia bielizny, tuzin od 20 kop.
 Oraz **wszelkie nowości** sprzedaje hurtowo najtaniej
E. WOLK,
 2002
 S-to Jerska 36, m. 8, w Warszawie.

Największe powodzenie księgarskie w bieżącym stuleciu
Portfolio de Photographies des Merveilles du Monde
 rassemblées par Stoddard.
(Zbiór Fotografij Cudów Świata),
 zebrane przez **Stoddarda**
 Wydanie kompletne **w 25 Albumach.**
 Wartość rzeczywiata **300 rs.**, sprzedaje się wyjątkowo po **60** kopiejek za album. — Skład **główny i jedyny** na całe Królestwo Polskie w **Księgarni R. Violeta, Senatorska 29** w Warszawie.
 Księgarzom ustępuję odpowiedni rabat.
 Tamże potrzebni są **Kolporterzy z gwarancją.** 2061

Magistrat miasta Warszawy.
 Dnia 24 Listopada (6 Grudnia) r. b., o godzinie 12-jej w południe, odbędzie się w sali licytacyjnej Magistratu m. Warszawy licytacja **in minus** przez opieczetowane deklaracje, na konserwację w ciągu 6-ciu lat, licząc od dnia 1 Stycznia 1895 r., pomostu drewnianego na moście kolejowym przez Wisłę pod Cytadela Aleksandryjską łącznie z podjazdami, od sumy rocznej **rs. 3,000.**
 Mający zamiar ubiegania się o rzeczone przedsiębiorstwo, złoży w dniu do licytacji naznaczonym, do godziny 12-jej w poł., na ręce p. o. Prezydenta miasta zapieczetowaną deklarację, napisaną bez poprawek na papierze stemplowym ceny kop. 80, wraz z kwitem kassy miasta Warszawy, na złożone wadium w ilości rs. 300, które niutrzymującemu się przy licytacji będą zwrócone.
 Warunki są do przejrzenia w Wydziale Budowlanym Magistratu codziennie wyjąwszy dni świątecznych.
 Wzór do deklaracji wydrukowany został w Gazecie Policzynej. 1567r

<p>Koks kowalski marki Oberschlesische Kokswerke & Chemische Fabriken Action-Gesellschaft, poleca Jeneralny zastępca H. S O M Y A. Dom handlowy i biuro techniczne w Warszawie, Bracka 25. 1283r</p>	<p>Koks giserski marki Vereinigte Glückhif- Friedenshoffnungs-Grube, poleca Jeneralny zastępca H. S O M Y A. Dom handlowy i biuro techniczne w Warszawie, Bracka 25. 1283r</p>
---	--

A. Chodowiecki,
Introligatornia i Skład Papieru
Senatorska 22,
 poleca własnego wyrobu wyjątkowo taniej
na Gwiazdkę
Trzysta Albumów do fotografji, oprawnych w skóre i plusz, formatu in quarto, po **rs. 3 kop. 60.**
Teki do pisania listów, Portfeuille,
Teki do nut, piękne papiery li-
stowe w ozdobnych pudełkach. 2074

Nie rwać zębów!
Woda Hygieniczna
 wzmacniająca i konserwująca dziąsła i zęby.
 Wolff, Żelazna 31, róg Twardej. 2068

!!! Na Gwiazdkę !!!
Najtaniej ZEGARKI
 Genewskie z pierwszorzę-dnych fabryk. — Sprzedaż i reparacja z dwuletnim poręczeniem, u **M. POZZI,**
31, Nowy-Swiat 31,
 róg Chmielnej.
 2075

czych, znajdującego się na składzie głównym w naszej księgarni, w zakończeniu powiedziano, że i księgarnia opóźniła się o kilka tygodni z rozesłaniem tego zeszytu.

Otóż pośpieszamy objaśnić, że opóźnienie to nastąpiło z winy samego wydawcy „Słownika”, p. Majewskiego, który, zmieniając warunki prenumeraty od d. 21-go b. m., nie dał księgarni w swoim czasie dokładnych szczegółów tej zmiany—i dlatego księgarnia nie była w możności wcześniej powyższego zeszytu rozesłać.

Raczej przyjąć, sz. redaktorze, wyrazy szacunku
Teodor Paprocki i Sp.

Ze świata.

× Z Krakowa donoszą nam pod dniem 26-ym b. m.: W tutejszem Towarzystwie technicznym wygłosił fachowy pogląd na rozwój przemysłu fabrycznego w guberniach Królestwa Polskiego inżynier p. Stefan Kossuth. Towarzystwo zamianowało p. K. reprezentantem swoim do stałej delegacji zjazdu techników.—Członek rady nadzorczej Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń, Józef hrabia Męciński, obchodzi 25-tą rocznicę prac swoich w zarządzie tej instytucji.—Rada miejska postanowiła przedstawić ministrowi finansów memorandum o szkodliwości dla miast projektowanego zaprowadzenia monopolu spirytusowego.—Zapewniają, iż uroczyste objęcie stolicy biskupiej przez księcia Puzynę odbędzie się w pierwszych dniach przyszłego miesiąca.—Jeden z artystów tu-tejszego teatru, p. Sobiesław Bystrzyński, zwraca na siebie uwagę znawców sztuki jako utalentowany malarz-amator.—W wielkiej fabryce wyrobów z drzewa braci Murary, na przedmieściu Dajwór, wybuchnął wczoraj groźny pożar. Akcja ratunkowa trwała bez przerwy 12 godzin. Powiodło się zlokalizować ogień z niewielkimi stosunkowo stratami.—W Rzeszowie zaprowadzona będzie z d. 1-ym grudnia r. b. sieć telefonów państwowych.

× List Munkaczego. Słynny artysta-malarz węgierski, Munkaczy, posłał na ręce redaktora *Figara* w Paryżu list następujący: „Paryż, d. 17-go października roku 1894-go. Kochany panie Magnard! Proszę pana uprzejmie o gościnność w szanownym dzienniku pańskim dla zaprzeczenia wiadomości niedorzecznej i złośliwej, która, ku memu zdumieniu, powtórzona została przez znaczną liczbę poważnych nawet dzienników. Podług tej wieści, wielki mój obraz „Arpad” został odrzucony przez izbę poselską węgierską i złożony w muzeum”, a to z powodu, iż węgry uważają Arpada za „zbyt ogolonego”, konia zaś za zbyt „francuskiego”. Prawdą jest, że tak głupiej krytyki nikt nie wygłosił, jako też i to, że obraz mój w żadnym muzeum złożony nie został—co zresztą ujmy by mu nie przyniosło. Został istotnie zawieszony w jednej z sal senatu, oczekując na ukończenie pałacu sejmowego, do którego jest przeznaczony. *M. de Munkaczy.*”

× Stracenie Salvadora. Z Barcelony piszą pod d. 21-ym b. m.: „Ponury dynamciarz, sprawca wybuchu w barcelońskim teatrze Lyceo, wybuchu, który pozabawił życia 25 ludzi, ukończył dziś swoje rachunki ze sprawiedliwością ludzką. Stracenie odbyło się w pobliżu więzienia na t. zw. *Patio de los Cordeleros*. Wczoraj jeszcze odczytano Salvadorowi odrzucenie apelacji do łaski królewskiej i zawiadomiono, iż ma się gotować na śmierć. Po przejściu pierwszego wżenia zbrodniarz zabrał się do spisywania ostatniej swojej woli: kilka książek zapisał dozorcę więzienia, 50 doros, ofiarowane mu jako jałmużnę przez zwiedzających więzienie, legował żonie swojej, z warunkiem, aby pieniądze złożone były do kasy oszczędności. O godzinie 8-iej zrana zaprowadzono go do gmachu sądowego, gdzie odczytano mu wyrok w formie urzędowej. Następnie umieszczono go w *capilla*, małej kapliczce, przybranej całkiem czarno, gdzie wzięli go w opiekę duchowni zakonni i świeccy. O godzinie 10-iej wieczorem odwiedziła go żona po raz ostatni. O świcie garota przejęta pasmo życia sprawcy wybuchu w teatrze Lyceo.”

BANKI MYŚLANE.

Po powrocie z Marjenbadu.

- A! Jakże pani posłużyła kuracja w Marjenbadzie?
- O, świetnie! Ubyło mi ze 140 funtów.
- Co?!!!
- Tak. Córka moja poszła za mąż...

Z podań skandynawskich.

W eterycznych świata sferach,
W nieskończonej słońce przestrzeni
Stoi jesion, Igrasillem
Zwany, jesion przeogromny,
Który całą ziemię naszą
Na konarach dźwiga swoich.
Jeden korzeń do Niflheimu
Sięga, aż do państwa śmierci,
W którym władze Hel ma sroga,
Drugi aż do Jotunheimu
Idzie gdzie Jotuny siedzą,
Trzeci zaś do Midgardu

Zmierza, krain ludzi zwykłych,
Słabych, nędznych i śmiertelnych.
Obok drzewa trzy aż studnie
Wodę czystą dają światu:
Pierwsza—studnią jest mądrości,
Nosi miano Hwagelmiru,
Druga—studnią pilnowana
Przez olbrzyma, przez Mimira,
Trzecia znowu, Urd się zowie,
Jest strzeżona przez trzy dziewczki,
Trzy boginie Przeznaczenia.
Jesion wznosi swój wierzchołek
Aż do kraju dzielnych Azów,
Co Asgardu nosi miano.
Zaś konary jesionowe
Są tak wielkie i cieniste,
Że ród ludzki okrywają
Cieniem swoim tajemniczym,
Jak ta kokosz, co otula
Skrzydły swemi piśklat stado,
By uchronić je od słońca
Strzał ognistych i od wichrów
Technii mrozących i zabójczych,
I od ptaków złych napaści.
Do Asgardu zaś prowadzi
Droga barwna, bo tęczowa,
Na przepyszny łączy łuku
Wyciągnięta i ginąca
W lazurowej wielkiej sali,
Co Walhalli nosi miano,
Kędy Odinn dzielnym daje
Żywot w wiecznej szczęśliwości.

NEKROLOGJA.

Antonina Czajkowska,

opatrzona św. Sakramentami, po krótkich cierpieniach, zasnęła w Bogu dnia 27 listopada 1894 r., przeżywszy lat 60. Pograżony w głębokim smutku mąż i rodzina zmarłej zapraszają krewnych, przyjaciół i znajomych na żałobne nabożeństwo do kościoła św. Jana przy ulicy Świętojańskiej, odbyć się mające w dniu 30-ym listopada, to jest w piątek, o godz. 10-iej zrana, a następnie na wyprowadzenie zwłok zaraz po skończonym nabożeństwie na cmentarz powązkowski. Osobne zaproszenia rozsyłane nie będą. 5511

Karol Szaniawski,

b. dyrektor b. Banku Polskiego, zasnął w Bogu wczoraj, to jest dnia 28-go listopada, o godzinie 10½ wieczorem. O dniu pogrzebu oddzielne zawiadomienia będą. 5514

Zarząd Schronienia św. Władysława dla paralityków, powodowany uczciami wdzięczności dla JW-nej Szydłowskiej, swojej wspaniałomyślnaj ofiarodawczyni, pragnąc uczcić pamięć zmarłego jej małżonka

Augusta Szydłowskiego,

obywatela ziemskiego, ma zaszczyt zaprosić rodzinę i przyjaciół nieboszyczka na żałobne nabożeństwo za spokój jego duszy i odesłanie pociochy nieutulonej po swej stracie małżonka, które odbędzie się w kaplicy zakładu przy ulicy Belwederskiej № 4, za rogatkami, w sobotę, dnia 1-go grudnia, o godzinie w pół do 11-iej zrana. 5496

Dnia 1-go grudnia, to jest w sobotę, jako w 16-tą rocznicę śmierci

Kazimierzy z Todesco PRUSZYŃSKIEJ,

odprawiona będzie w kościele św. Piotra i Pawła na Koszykach, o godzinie 9-iej zrana, żałobna wotywa za jej duszę, na którą pozostały mąż krewnych i przyjaciół uprzejmie zaprasza. 5505

Dnia 30-go listopada, w piątek, jako w dniu imienia

Andrzeja Brzezińskiego, mecenasa,

odbędzie się nabożeństwo żałobne w kościele Przemienienia Pańskiego (po kapucyńskim), o godzinie w pół do 11-iej zrana, na które żona, dzieci i wnuki zapraszają, 5454

W sobotę, dnia 1-go grudnia, o godzinie 10-iej zrana, w kościele św. Karola Boromeusza przy ulicy Chłodnej, jako w pierwszą bolesną rocznicę śmierci

ś. p. Ignacego Gierłowskiego,

odprawione zostanie za spokój jego duszy nabożeństwo żałobne, na które pozostałe w głębokim smutku żona i córki zapraszają krewnych, przyjaciół i znajomych. 5499

Dnia 30-go listopada i 1-go grudnia r. b. odbędzie się nabożeństwa żałobne w kościele św. Aleksandra, o godzinie 10-iej zrana, za duszę

Andrzeja Kwiatkowskiego,

o czem pozostała żona z synami zawiadamia życzliwych.

W dniu 30-ym listopada, to jest w piątek, o godzinie 9-iej zrana, w kościele Opieki św. Józefa (pp. Wizytek), odprawiona będzie msza święta za spokój duszy

Heleny hrabiny TYSZKIEWICZOWEJ,

jako w rocznicę jej śmierci. 2—5480

Ryszarda Bukowskiego,

zmarłego w sierpniu r. b. w Konopiskach, gub. piotrkowskiej, odbędzie się w dniu 1-ym grudnia r. b., to jest w sobotę, o godzinie 11-iej przed południem, w kościele powązkowskim nabożeństwo żałobne, po skończeniu którego zwłoki przeniesione zostaną do grobu rodzinnego. Na obrządy te pozostały brat z rodziną zaprasza krewnych, przyjaciół i kolegów zmarłego. 1426

Za duszę ś. p. Zofji Grabowskiej, odbędzie się w sobotę, to jest dnia 1-go grudnia, o godzinie 11-iej przed poł., w kościele po-karmelickim na Krakowskim Przedm., żałobne nabożeństwo, na które siostra zaprasza krewnych i znajomych zmarłej. 5498

Dnia 1-go listopada, to jest w sobotę, o godzinie 10-iej zrana, jako w bolesną rocznicę śmierci

ś. p. Józefa Baranieckiego,

odbędzie się w kościele św. Krzyża, wotywa, na którą pozostała rodzina zaprasza krewnych i przyjaciół zmarłego. 5500

Telegramy „Kurjera Warszawskiego”.

Petersburg 29-go listopada. (Tel. pr. K. W.)—Na nabożeństwie żałobnym za Rubinsteina obecne były Ich Cesarskie Wysokości Wielkie Księżne Aleksandra Józefówna i Wiara Konstantynówna. Księstwo Meklemburg-Strelitz szli za konduktem.

Petersburg 29-go listopada. (T, pr. K. W.)—Świat donosi, że wobec reformy inspekcji fabrycznej Warszawa zostanie podzielona na cztery okręgi.

Petersburg 29-go listopada. (Tel. pr. K. W.)—Wczoraj odbyło się posiedzenie komisji do wprowadzenia skarbowego monopolu wódczanego w obrębie kraju południowo-zachodniego. W posiedzeniu brało udział 18 zarządzających poborami akcyzowymi. Kwestja ta ma podobno być roztrąszana w grudniu na zebraniu ogólnem rady państwa.

Petersburg 29-go listopada. (Tel. pr. K. W.)—Młodszy referent kancelarii generał-gubernatora warszawskiego, Popruzenko, został mianowany komisarzem do spraw włościańskich powiatu makowskiego w gubernji łomżyńskiej.

TARYFA DLA NAFTY.

Bydgoszcz 29-go listopada. (Tel. pr. K. W.)—Rada kolejowa okręgu bydgoskiego zgodziła się na projekt dyrekcji w sprawie wyjątkowego zniżenia taryfy dla nafty i kreoliny ruskiej z Carycyna, Ka-

Spostrzeżenia meteorologiczne.

Sprawozdanie stacji w Warszawie z dnia 29-go listopada r. b.

	Barom.	Wilg.	Wiatr	Temp. C.	Temp. R.
D. 28-go g. 9 w.	757.1	96	Z	-2.4	-1.9
D. 29-go g. 7 n.	755.1	96	Z	-0.6	-0.4
g. 1 pp.	753.8	87	Z	0.9	0.7
W ciągu d. 28-go	Temperatura najniższa C. -5.6=R. -4.4				
b. m.	najwyższa C. -1.4=R. -1.1				
	Wysokość wody spadłej mm. 0.0.				

Sprawozdanie międzynarodowe z d. 27-go listopada r. b., godz. 7 rano:

Stacje	Stan barom. poziom +700	Temperatura Celsjusza	Wiatr sila 1-12	Stan nieba	Opad w milimetrach		Temperatura	
					maksymalna	minimalna	maksymalna	minimalna
Abbazja	64.7	5.4	—	0	1/4 pochm.	—	8	5
Berlin	72.8	-1.0	W	3	pochm.	—	—	—
Biarritz	63.3	2.4	PnW	4	pochm.	2	—	—
Budapeszt	72.3	-0.2	PnW	1	3/4 pochm.	—	5	-2
Bukareszt	77.9	-1.8	PnW	4	1/2 pochm.	—	2	-2
Christiansun.	70.6	8.0	PdZ	6	3/4 pochm.	—	—	—
Genewa	66.6	1.0	—	0	pochm.	—	—	—
Gleichenberg	72.0	-0.4	PnZ	1	śnieg	7	1	-1
Hamburg	72.8	0.4	W	3	mgła	—	—	—
Ischl	67.9	1.4	W	5	3/4 pochm.	—	14	-2
Kijów	79.4	-5.1	—	0	mgła	—	—	—
Konstantyn.	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopenhaga	75.3	2.5	WPd	2	pochm.	—	—	—
Kraków	74.9	-2.3	WPn	2	pochm.	—	2	-3
Lwów	75.2	-3.3	W	3	pochm.	—	0	-3
Malta	—	—	—	—	—	—	—	—
Monachjum	66.4	0.7	Z	1	mgła	—	3	-1
Moskwa	72.8	0.2	Z	2	pochm.	—	—	—
Nizza	65.4	6.6	W	4	pochm.	—	—	—
Odessa	—	—	—	—	—	—	—	—
Paryż	65.9	0.9	PnW	5	pochm.	—	1	-2
Petersburg	72.9	1.0	ZPn	3	pochm.	—	—	—
Praga czeska	71.1	-0.5	W	4	1/4 pochm.	—	4	-1
Rzym	—	—	—	—	—	—	—	—
Stokholm	75.3	-0.7	ZPn	4	pochm.	—	—	—
Tryest	67.7	5.3	WPn	3	pogodnie	—	6	3
Wiedeń	71.6	1.2	PdW	2	pochm.	—	4	1

Dr Z. Nychowski.
przeprowadził się na Nowo-Zielną 52 (Królewska 41).
Przyjmuje z chorobami wewnętrznymi i nerwowymi od 5—7-ej. 5508

Szpital chirurgiczny i ginekologiczny
Dra SOLMANA.
Warszawa, aleja Szucha 9.
Pobyt i leczenie w oddzielnych pokojach rs. 2 do 4-ch, w salach wspólnych rs. 1 kop. 50 dziennie. 5504

Wyborowe sery Litewskie
otrzymał w komis i sprzedaje na pudy i główki po 22 kop. za funt.
oraz **Mak** wyborowy niebieski po 10 k. funt.
SKŁAD NASION
W. Jurkowski i S-ka
w Warszawie, ul. Miodowa № 15. 5506

Lekarz-dentysta Regina Szafir
przyjmuje w ambulatorjum dentystycznym codziennie od 9—3-ej. Krak.-Przedm. № 9, m. 4. 5495

KOMITET
Warszawskiego Towarzystwa Wioślarskiego
podaje do wiadomości pp. członków, że w **niedziele**, d. 2 grudnia r. b., o godz. 8-ej wieczorem, odbędzie się **Wieczornica** dla członków i ich rodzin.
Bilety wydają się codziennie w kancelarji Towarzystwa w godzinach wieczornych do soboty włącznie.

OGŁOSZENIE.
Licytacja ogłoszona na dzień 1 (13) grudnia r. b. **na dzierżawę propinacji w majątku rządowym Miedniewice** na r. 1895 niniejszem **odwołuje się.** 1424

Dr B. POLIKIER 5443
powrócił i przeprowadził się na ul. Nowolipie 31.

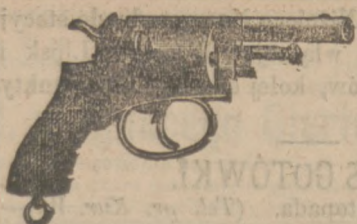
BIURO OBRONCZE,
Długa 40—od 9—1 i od 5—8. 1350

Gust. CHWAT
upoważn. przez Okręg Nauk. **specjalista**
Nauczyciel Buchalterji
autor „Buchalterji włoskiej” Bielańska 16. 5329

Zakład Lecznicy dla chorych na uszy
D-rów K. Benni i L. Guranowskiego
BRACKA 20,
przyjmuje chorych na stałe pomieszczenie. W ambulatorjum udzielają się porady codziennie od 11—1-ej p. p. **Cena biletu kop. 50.** 1311

BIZUTERJA
złota i srebrna
w Wielkim Wyborze, ceny niskie,
z pierwszorzędných i najlepszych fabryk u
A. KALHORN
Krakowskie-Przedmieście № 71. 5321

Dr KUNZ,
specjalista na choroby oczu i uszu.
Toruń, Rynek Nowomiejski № 22. —1369

FABRYCZNY
Skład Broni
Roberta Zieglera

Trebacka 4.
Poleca po niższych cenach w wielkim wyborze rewolwery oryginalne amerykańskie fabryk Merwin Hulbert Comp. i Smith et Wesson oraz innych systemów od rs. 4.50 do rs. 40.
Cenniki ilustrowane na żądanie.
Gwarancja dwuletnia. 1337

Zakład dentystyczny
F. IDZIKOWSKIEGO,
plac Teatralny (Wierzbowa № 11) od 10—6.
Specjalność—sztuczne zęby wstawiane systemem własnym, uznanym jako praktyczny i poleconym do rozpowszechnienia przez zjazd dentystów w Berlinie.
Zęby wyjmują się bezboleśnie przy zastosowaniu odpowiednio do potrzeby: kokainy, gazu rozwesalającego lub chloroformu i urzędzeniu ściśle antyseptycznym w asystencji dwóch lekarzy. 1340

KAPIELE
w hotelu Angielskim.
Wanny porcelanowe po kop. 40, prysznic po k. 15
rozbierny pokój i prysznic ogrzane. 5184
Od godziny 7-ej zrana do 11-ej wieczorem.

— **Elixir** do zębów dra Piotrowskiego, tudzież inne **elixiry i proszki do zębów** poleca apteka **L. Ziemińskiego**, magistra farmacji, **Marzałkowska wprost Zielonego placu.** 1381

KLEPSYDRY,
ZAPROSZENIA POGRZEBOWE
oraz
napisy na **WSTĘGACH do WIĘNCÓW**
żałobnych lub innych, przyjmuje do druku i najspieszniej wykończy drukarnia **Kurjera warszawskiego**, plac Teatralny № 9. 1381

KORESPONDENCJA PRYWATNA.
— Pozdrowienie serdeczne i dzięki z duszy całej przyjmij z pamięcią i tyle szczęścia, które się stały moim udziałem przez ciebie.
Bóg z tobą.
5509 O. L. J.

Rękawiczki w wielkim wyborze z najlepszych skór
Damskie czarne i kolorowe, na 3 guziki para 70 kop., na 4 guziki 80 kop.
Damskie z wysyciem, na 3 guziki para 80 kop., na 4 guziki 90 kop.
Damskie zamszowe, wybornie piorące się, na 3 guziki para 80 kop., na 4 guziki 90 kop.
Damskie szwedzkie, w kolorach spacerowych i balowych: na 6 guzików fason Mousquetairs, para 1 rs., na 8 guzików 1 rs. 20 kop., na 10 guzików rs. 1 40 kop., na 12 guzików 1 rs. 60 kop.

poleca Skład fabryczny
Józefa Lukrec,
w Warszawie, **Tłomackie 3.**
Kaźda ilość wysyła się za zaliczeniem. 1359r

EMILJA HEURICH
Miodowa Nr 2,
W Y P R Z E D A Ź
wysortowanych towarów,
odbywać się będzie w dniu 3, 4 i 5 Grudnia. 2073

NAJWYŻSZY MANIFEST.

Z BOŻEJ ŁASKI

MY, MIKOŁAJ DRUGI,

Cesarz i Samowładca

Wszéchrossyjski

KROŁ POLSKI, WIELKI KSIĄŻE FINLANDZKI,

i tak dalej i tak dalej i tak dalej.

Oznajmiamy wszystkim Naszym wiernym poddanym:

Za błogosławieństwem Bożem dziś w cerkwi Soborowej Pałacu Zimowego w obecności osób świeckich i duchownych dopełniony został obrzęd ślubu Naszego z ukochaną Narzeczoną Naszą, Prawowierną Wielką Księżniczką Aleksandrą Teodorówną, córką Wielkiego Księcia Hesskiego.

Wśród głębokiego smutku, jakim przepełnione są serca Nasze i wszystkich wiernych synów Rosji, niechaj dzień ten będzie jasnym zwiastunem ufności ludowej w trwanie ku Nam łaski Bożej w ciągu rozpoczętego nowego Panowania.

Rozmyślając o jego losach, uznaliśmy za dobre nie odraczać spełnienia serdecznego pragnienia Naszego, świętej dla Nas ostatniej woli Spoczywającego w Bogu Rodzica i radosnych oczekiwań całego ludu,—niechaj przez Sakrament świętej Cerkwi wzmocniony będzie błogosławiony przez Rodziców Naszych Nasz związek małżeński.

Wszyscy wierni poddani Nasi połączą się z Nami w modlitwie, aby zesłał Pan błogosławieństwo Związkowi Naszemu i obdarzył Nas, dla dobra Rosji, tem samem niezamąconem szczęściem, jakim ubłogosławiony był w Domu Swoim Niezapomniany Rodzic Nasz, ku zbudowaniu i pocieszeniu całego ludu.

Dan w S. Petersburgu w d. 14-ym listopada roku od Narodzenia Chrystusa tysiąc osiemset dziewięćdziesiątego czwartego, Panowania zaś Naszego Pierwszego.

Na oryginale własną Jego Cesarskiej Mości ręką napisano

„MIKOŁAJ.”

NAJWYŻSZY MANIFEST.
Z Bożej Łaski
MY, MIKOŁAJ II-gi,
Cesarz i Samowładca Wszéchrossyjski, Król Polski,
Wielki Książę Finlandzki,
itd., itd., itd.

Oznajmiamy wszystkim Naszym wiernym poddanym:
Naśladując wzory Koronowanych Naszych Przodków, uznaliśmy za dobre upamiętnienie uroczystości ślubu Naszego dziełami miłosierdzia i miłości.

I. Troszcząc się szczególnie o współczesne niepomysłne położenie rolnictwa, dającego środki do życia większej części ludności Cesarstwa i pomni znanej Nam świętej woli przez Boga od Nas powołanego niezapomnianego Rodzica, rozkazujemy:

- 1) Zniżyć, poczynając od terminu listopadowego r. b., procenty od pożyczek z Banku państwowego, szlacheckiego ziemskiego z 4 1/4 do 4-ch rocznie.
- 2) Zniżyć od terminu styczniowego 1895-go r. roczne spłaty dłużników specjalnego oddziału tegoż Banku: co do pożyczek metalicznych o jednego rubla kredytowego na każdej setce rubli metalicznych ich długów, ustanowionych na dniu 1-szym lipca 1887-go r., a co do pożyczek, obliczonych w rublach kredytowych, o pół procentu z ich pierwotnej sumy.
- 3) Dozwolili amortyzacji długów metalicznych, przypadających specjalnemu oddziałowi Banku szlacheckiego, oprócz innych sposobów, przewidzianych

przez obowiązujące prawa (ustawa Ban. pań. szlach. dodatek do art. 1, uwaga 2, art. 10, pp. 1, 2 i 3) przez wniesienie sumy, utworzonej przez skapitalizowanie pozostałych do terminu pożyczki rocznych opłat, w stosunku czterech procentów rocznie.

- 4) Co do długów, powstałych z pożyczek na przeżywanie i obsianie pól, przedstawić następujące ulgi:
  - a) długi, przypadające do wyegzekwowania na rzecz skarbu lub na rzecz ogólnego dla Cesarstwa kapitału na przeżywanie z pożyczek, udzielonych przed utworzeniem w r. 1866-ym tego kapitału, oraz długi, przypadające kapitałowi na zapasy zboża w Syberji, umorzyć zupełnie;
  - b) z tytułu takichże pożyczek, udzielonych po roku 1866-ym z ogólnego w Cesarstwie kapitału na przeżywanie i ze skarbu, umorzyć połowę długów, jakie po dzień dzisiejszy pozostały niespłaconemi;

c) z tytułu takichże pożyczek, udzielonych wskutek nieurodzajów 1891 i 1892 r. ze skarbu z ogólnego dla Cesarstwa kapitału na przeżywanie, z kapitałów na przeżywanie gubernjalnych lub gminnych, wskazanych w Najwyższych rozkazach z d. 20-go czerwca 1893-go r. i 8-go kwietnia 1894-go, oraz z kapitałów wojsk kozackich, umorzyć również połowę długów, jakie po dzień dzisiejszy pozostały niespłaconymi.

5) Niezależnie od tego przyznać dodatkową ulgę co do długów, wyliczonych w p. 4 b. i c. niniejszego art. I-go, najbardziej obciążonym częściom ludności w takim rozmiarze, w jakim się to po porozumieniu ministra finansów z właściwymi ministerjami okaże możliwym.

6) Sumy, mające wpłynąć na spłatę długów skarbowych z tytułu pożyczek, udzielanych na obsianie pól i przeżywanie, po wskazaniu w punktach 4 i 5 niniejszego art. I-go umorzeniu, obrócić na pokrycie części takichże pożyczek z kapitałów na przeżywanie: ogólnego dla Cesarstwa, gubernjalnych, gminnych, tudzież z kapitałów wojsk kozackich, umorzonej na zasadzie tychże punktów 4 i 5 niniejszego art. I, z wyjątkiem sum, przynależnych ogólnemu dla Cesarstwa kapitałowi na przeżywanie z czasu poprzedzającego rok 1866-ty, które winny być pokryte w polowicznym rozmiarze.

7) Obniżyć, poczynając od jesiennych tegorocznych terminów procenty, płacone przez dłużników Banku włościańskiego rolnego z tytułu pożyczek z tego Banku, o jednego rubla od stu rubli pierwotnej sumy długu.

8) W celu umożliwienia Bankowi włościańskiemu rolnemu okazania na mocy przepisów, które mają być wydane w tym przedmiocie, większej liczbie osób ze stanu włościańskiego pomocy w nabywaniu gruntów, doliczać corocznie, poczynając od r. 1895-go do funduszy tego Banku pewną część wpływających od włościan opłat wykupowych, według następującego obliczenia: jeden procent od sumy rzeczywistego wpływu tych opłat, jeżeli takowy nie przewyższa dziesięciu dziesiątych etatu; nadto jedną trzecią część z pozostałej dziesiątej części etatu, a jeżeli wpływ przewyższy całkowity etat, to jeszcze i połowę z przewyżki, jaka wpłynęła. Rzeczono doliczanie dopełniać dopóty, dopóki własny kapitał Banku nie osiągnie sumy 50 milionów rubli.

9) Umorzyć dzierżawcom majątków skarbowych, gruntowych dochodów stałych oraz rybołówstw skarbowych, a w pasie nadbrzeżnym m. Kaspijskiego dzierżawcom działów gruntu, dla urządzania na nich zakładów przemysłowych (dodatek do art. 494 (uw. 2) ust. gosp. rol. wyd. 1893-go r.) zaległości opłat dzierżawnych, które powinny wpłynąć, a nie zostały wyegzekwowane przed d. 1-ym stycznia 1893-go r., w rozmiarze nie wyższym nad 600 rubli na każdą osobę, a jeżeli pomienione majątki, dochody stałe, rybołówstwa lub działki znajdują się w dzierżawie towarzystw włościańskich lub mieszczanskich, to po sto rubli każdemu gospodarzowi domu.

10) Darować nie wyegzekwowane po dzień dzisiejszy straty, kary i grzywny za niewykonanie lub naruszenie warunków kontraktowych użytkownika majątków skarbowych i dochodów stałych, za nieprawidłową lub nadmierną uprawę gruntów, za wysiew niewłaściwego zboża lub roślin, nieznażenie roli, nieposadzenie drzew, wyręb rosnących na gruntach zagajników leśnych, za zrujnowanie budowli i wszelkiego rodzaju urządzeń, za nieprawidłowe prowadzenie rachunków gospodarczych, za niezwrócenie należnego do majątków lub dochodów stałych majątku ruchomego, za niewyrobienie obowiązkowej zawarowanej ilości soli, w rozmiarze nie wyższym nad trzysta rubli na każdą osobę, a jeżeli majątki lub dochody stałe były w posiadaniu towarzystw włościańskiego lub mieszczanskiego,—to po sześćdziesiąt rubli każdemu gospodarzowi domu. Podobnie nie nakładać kar za tego rodzaju naruszenia zaszłe po dzień obecny.

11) Nie egzekwować strat wynikłych po dzień obecny wskutek niedotrzymania majątków skarbowych, gabinetowych, Cesarskich, pałacowych i apanażowych lub dochodów stałych do expiracji terminów kontraktowych i wynikłego następnie obniżenia opłaty dzierżawnej za te majątki i dochody stałe przy nowem ich wypuszczeniu—w rozmiarze nie wyższym nad trzysta rubli na każdą osobę, a jeżeli majątki lub dochody były w dzierżawie towarzystw włościańskiego lub mieszczanskiego, to po pięćdziesiąt rubli od każdego gospodarza domu; również nie egzekwować strat poniesionych na tychże majątkach i dochodach stałych, z przyczyny odmowy ze strony najmującego zawarcia kontraktów, oprócz tej części strat, jaka może być pokryta z zatrzymanych kaucyj.

12) Uwolnić byłych i obecnych dzierżawców majątków skarbowych, gabinetowych, Cesarskich, pałacowych i apanażowych oraz dochodów stałych, od nie wyegzekwowanych po dzień dzisiejszy kar pieniężnych, za niewniesienie we właściwym czasie za-

ówno opłat dzierżawnych, jak i opłat za źródła słone, smolarnie i dziegiarnie.

II. Nie wyłączać z Naszej łaski tych, którzy z racji ubożego stanu lub nieszczęśliwych okoliczności zalegli w wykonywaniu ciężących na nich wobec rządu zobowiązań, rozkazujemy:

1) Darować przypadające do dzisiejszego dnia kary i grzywny od pobieranych do skarbu podatków stałych z nieregularnego wnoszenia tych podatków i za stemple aljenacyjne i za dziedziczenie majątków drogą spadku.

2) Darować zaliczone i przypadające, lecz jeszcze nie wyegzekwowane kary za dokonane do dnia dzisiejszego wykroczenia: a) przeciw ustawie o podatku za prawo handlu i prowadzeniu innych procederów; b) przeciw przepisom o podatku od kotłów parowych (Najwyższej zatwierdzona d. 14-go marca 1894 r. opinia rady państwa, oddz. VII, art. 5) i c) przeciw art. 153—156 ust. o procederach (Zb. pr. t. XI, cz. II, wyd. 1893 r.)—w wysokości nie wyżej 300 rubli w każdym wypadku; co zaś do kar przewyższających wzmiankowaną sumę, skasować 300 rubli w każdym wypadku.

3) Darować i wykreślić z rachunków wszystkie zaległości, przypadające za czas do 1-go stycznia 1894 r., w zakresie podatku za prawo prowadzenia handlu i innych procederów (Zb. pr., t. V, ust. o pod. bezpośr., art. 213, wyd. 1893 r.) w wysokości nie wyżej 50 rubli; co zaś do zaległości przewyższających powyższą sumę, skasować 50 rubli od każdej. Ulgi tej nie należy rozciągać na zaległości, dotyczące podatku dodatkowego 5-procentowego.

4) Darować i nie ściągać zaliczonych lub przypadających, lecz jeszcze nie wyegzekwowanych na rzecz skarbu do dzisiejszego dnia tych z liczb kar za wykroczenia przeciw przepisom ustawy o podatku stempowym, które oznaczone zostały do ściągnięcia za 5 i więcej lat do dnia dzisiejszego.

5) Skasować w całości przypadające do dnia dzisiejszego zaległości wraz z karą:

a) od kolonistów osiadłych na gruntach skarbowych na zasadzie Najwyższej zatwierdzonych d. 10-go lipca 1881 r. i d. 17-go lutego 1884 r. ustaw komitetu ministrów oraz przepisów z d. 13-go lipca 1889 r.—w zakresie opłaty czynszu dzierżawnego za wzmiankowane grunty (w Rosji europejskiej) lub przypadającego podatku czynszowego (w Syberji);

b) przypadające od włościan i mieszczan, przesiedlonych na zasadzie przepisów o dobrowolnem przesiedleniu obywateli wiejskich i mieszczan na grunty skarbowe (dod. do uwagi 2-iej art. 33 ogóln. ust. według uzupełn. 1891 r., art. 19—24, oraz Najwyższej zatwierdzonej d. 20 kwietnia 1892 r. opinii rady państwa odd. II Zb. praw 1892-go r. nr. 54 art. 543) do gubernij: samarskiej, orenburskiej, ufińskiej, tobołskiej, tomskiej, irkuckiej i jenijskiej, oraz do okręgów: uralskiego, turgajskiego, akmolińskiego, semipałatyńskiego i semireczeńskiego — w zakresie podatków skarbowych, przypadających od ich poprzednich gmin.

6) Darować wszystkie, przypadające do d. 1-go stycznia 1894-go r. zaległości, w zakresie podatku „jasak” i podatku rządowego, opłacanego przez niektóre ludy koczujące i osiadłe, na rzecz Gabinetu Naszego.

7) Darować przypadające do dnia niniejszego wszelkiego rodzaju należności i grzywny od byłych włościan państwowych i górników zakładów górniczych rządowych, oraz od tych włościan, którzy osiedleni zostali w majątkach skarbowych, nałożone na nich osobiście lub na gminy i wsie za korzystanie z gruntów skarbowych i przynależności rządowych, które następnie w formie działów przeszły na własność wzmiankowanych osób.

8) Nie egzekwować długów na sumę nie wyżej 150 rubli, obciążających do dnia dzisiejszego rzemieślników i robotników różnych stanów przy wykonywaniu przez nich robót w zakładach górniczych gabinetowych i skarbowych oraz za dostawę do wzmiankowanych zakładów materiałów i artykułów żywności; w razie zaległości wyższych od powyższej sumy należy w każdym wypadku umorzyć 150 rubli.

9) Skasować zaległości, dotyczące podatku rządowego gruntowego, które obciążają do dnia dzisiejszego włościan z liczby byłych górników w okręgach górniczych altajskim i nerczyńskim, na zasadzie aktów ustawowych i za korzystanie z gruntów w ogólności, ponad sumę aktów ustawowych.

10) Wykreślić z list płatniczych ze skasowaniem zaległości wszystkich rzemieślników i robotników okręgu górniczego altajskiego, zaliczonych do gmin wiejskich bez zaopatrzenia ich w grunty.

11) Skasować w okręgach górniczych altajskim i nerczyńskim długi, ciężące na robotnikach za wydane im w różnych okolicznościach tytułem zaliczenia pożyczki w pieniądzu i artykułach żywności.

12) Skasować długi zbożowe, ciężące na właścicielach—handlujących z liczby kozaków wojska zabajkalskiego, oraz włościan, jakie utworzyły się za czas

poprzedni przed otworzeniem w okręgu górniczym nerczyńskim głównego zarządu komisowego—do roku 1869-go.

13) Procenty, które przyrosły do dnia dzisiejszego do wartości wydanego na kredyt drzewa w okręgach górniczych altajskim i nerczyńskim—darować i wykreślić z rachunków.

14) Darować i wykreślić z rachunków należności, które nagromadziły się do dnia dzisiejszego z obrachunku ostatecznego z ludnością Syberji Wschodniej zajmującą się przewozem soli.

15) Skasować przypadające za wykroczenia przeciw przepisom o rybołówstwie i łowieniu fok na wodach morza Kaspijskiego i we wschodniej części kraju Zakaukaskiego—te części należności zaliczone lecz nie ściągnięte do 1894 r., które, na zasadzie uwagi 2 do art. 646-go i art. 769 ust. rolnicz. gosp. wyd. 1893-go r., winny być odebrane na rzecz skarbu, nie wyżej wszakże, jak w ilości 300 rubli od każdej osoby.

16) Skasować przypadające do dnia dzisiejszego zaległości: a) w wysokości nie przewyższającej 150 rubli w zakresie każdej oddzielnej pożyczki, wydanej na zasadzie Najwyższej zatwierdzonych d. 22-go listopada 1868-go r. i 14-go maja 1876-go r. uchwał komitetu ministrów, kolonistom murmańskim, którzy skorzystawszy z tych pożyczek, rzeczywiście osiedlili się na wybrzeżu Murmańskim i b) w wysokości, nie przewyższającej połowy ciężającej jeszcze jako dług sumy w zakresie każdej oddzielnej pożyczki, wydanej na zasadzie Najwyższej zatwierdzonej d. 30-go marca 1886-go r. opinii rady państwa rybakom murmańskim (pomorzanom).

17) Wykreślić z rachunków straty, jakie wynikły po dniu dzisiejszym dla skarbu z powodu nieprawidłowego wyznaczenia szeregowcom, ich żonom oraz wdowom po nich zapomóg, oznaczonych na zasadzie Najwyższej zatwierdzonych: d. 25 czerwca 1867 r. ustawy o zapewnieniu bytu żołnierzy dymisjonowanych i będących na urlopie bezterminowym, d. 6-go czerwca 1872 r. ustawy komitetu do spraw Królestwa Polskiego i 18 października 1875 r. opinii rady państwa, wreszcie na zasadzie art. 33 ust. o powin. wojsk.

18) Skasować przypadające do dnia dzisiejszego od dymisjonowanych szeregowców i ich rodzin oraz ciężące na gromadach wiejskich i gminach mieszczanskich zaległości za leczenie wzmiankowanych szeregowców oraz ich rodzin w szpitalach rządowych, lazaretach i lecznicach, wreszcie zaległości, przypadające do dnia dzisiejszego i obciążające różne osoby za leczenie w szpitalach ministerjum Dworu.

19) Nie egzekwować przypadających do d. 1 stycznia 1894 r. zaległości od szlachty różnych gubernij za utrzymywanie pensjonarzy szlacheckich w różnych zakładach naukowych ministerjum oświaty; jednocześnie wykreślić z rachunków kapitałów specjalnych ministerjum oświaty pieniądze, nie ściągnięte do dnia dzisiejszego za naukę, słuchanie lekcji i za utrzymanie w pensjonatach zarówno męskich jak i żeńskich za poprzednie lata i za drugie półrocze 1893—1894-go r., t. j. do d. 1-go lipca 1894 roku.

20) Wydane urzędnikom, służbie kancelaryjnej oraz aplikantom najętym w okręgach górniczych altajskim i nerczyńskim na poprawienie i urządzenie spraw domowych pożyczki ze spłatą z pensji, wykreślić z rachunków w częściach nie zamortyzowanych do dnia dzisiejszego, nie stosując jednak tej ulgi do tych dłużników, którzy otrzymują pensję wyżej nad 300 rubli rocznie.

21) Wszystkie zaległości, jakie nagromadziły się do dnia dzisiejszego i obarczają osoby, które nadebrały z pensji skarbowych lub z sum przemysłowych okręgów górniczych altajskiego i nerczyńskiego, darować, jeżeli przeciw takim osobom nie wystąpiono z oskarżeniem, iż postąpiły w danym wypadku w celach własnej korzyści lub innych przeciwnych prawu.

22) Skasować z zaległości, w zakresie podatków niestałych, podatku stempowego, oprócz opłat celnych, i z kar, nie dających się podciągnąć pod którykolwiek z powyższych punktów artykułu II-go (prócz należności, wynikających z dostaw rządowych i antreprzyz) oraz z wydatków na utrzymanie i przesyłanie aresztantów i z wypłat na rachunek skarbu, djet na przejazdy i dziennych, nagromadzonych do dnia dzisiejszego, zarówno z wniesionych do rachunków jak i nie wliczonych lub sprolongowanych — te, które nie przewyższają 50 rubli. Z zaległości zaś przewyższających tę sumę wykreślić po 50 rubli z każdej pozycji.

III. ROZKAZUJEMY darować lub zredukować na niżej wymienionych zasadach nie ściągnięte jeszcze braki skarbowe (tak zaliczone w poczet niedoborów, jak i nie zaliczone) straty, szkody, a także nadbory, pobrane przez służących w instytucjach państwowych w różnych formach osobistej pensji pieniężnej (płacy, dodatków stołowych, mieszkaniowych, dziennych, strawnych i t. p.), jeżeli te braki,

szkody, straty i nadliczenia spowodowane są przez czyny i błędy służbowe, spełnione do dziś dnia:

1) Te braki, straty, szkody i nadliczenia, co do których sprawy do dziś dnia jeszcze nie są ostatecznie rozpatrzone lub zaczęte, pozostawić bez ściągania, gdy suma ich nie przewyższa trzystu rubli w każdej oddzielnej pozycji za przeciąg roczny lub też nie przewyższa trzystu rubli na każdą podlegającą odpowiedzialności osobę.

2) Z braków, strat, szkód i nadliczeń, które przed dniem dzisiejszym zakwalifikowane były do ściągania, lub co do których sprawy już ostatecznie były rozpatrzone, umorzyć te, które w składzie pierwiastkowym lub w pozostałości po dokonaniu ściągania lub zredukowaniu nie przewyższają tak sumą ogólną, jak i po rozłożeniu na osoby pojedyncze, trzystu rubli od każdej osoby.

3) Braki, straty, szkody i nadliczenia przewyższające oznaczoną w poprzednich punktach 1-ym i 2-im niniejszego paragrafu III-go sumę, zredukować od każdej osoby, podlegającej ściąganiu, o trzysta rubli.

4) Braki powstałe z wydawania bez upoważnienia właściwej władzy i wbrew ustanowionemu regulaminowi nagród i wszelkiego rodzaju wsparć, tak z pozostałości z sum kancelaryjnych i etatowych, jak i innych źródeł wyznaczonych w tym przedmiocie, dokonane do dziś dnia, pozostawić bez ściągania na wszelką sumę.

5) Co się tyczy braków i strat, zarządzonych skarbowi do dziś dnia przez błędy służbowe, oraz co do wydanych zbyt późno po dziś dzień pieniędzy skarbowych lub innego majątku, jeżeli uznany brak kwalifikuje się do ściągania podwójnie na korzyść skarbu od winnych, ich poręczycieli lub też innych osób, biorących udział w sprawie—ściągnąć tylko sumę kapitałową.

6) Procentów, gdzie procenty takie należą się za zarządzania szkody interesom skarbowym, a które jeszcze nie wpłynęły, gdzie należało—nie ściągnąć za czas do dziś dnia, niezależnie od ich sumy, i ograniczyć ściąganie w tych razach do kapitałowej tylko sumy straty, zarządzonej skarbowi.

7) Wszystkie skarbowe pieniądze braki służbowe, spadające na spadkobierców osób, podlegających odpowiedzialności a umarłych przed dniem dzisiejszym oraz spadające na emerytury wdów i sierot po nich pozostałych—darować, nie pociągając do odpowiedzialności i tych osób, które w razie niedostatecznego majątku wzmiankowanych spadkobierców powinni być za nich odpowiadając.

8) Wszystkie braki skarbowe, kwalifikujące się do uzupełnienia przez osoby, pociągnięte do odpowiedzialności pieniężnej wskutek niezamowności osób bezpośrednio odpowiedzialnych lub ich spadkobierców, co do strat, szkód, nadliczeń i niedoborów, zarządzonych skarbowi do dziś dnia—umorzyć bez ograniczenia sumy.

9) Wszystkie skarbowe służbowe straty, krzywdy, szkody i nadliczenia, spowodowane przez czyny lub błędy służbowe, od czasu których do dziś dnia upłynęło mniej niż lat dziesięć, pozostawić bez ściągania.

10) Darować i nie ściągnąć wyznaczonych na osoby urzędowe lub od osób tych przypadających, ale jeszcze nie odebranych przez skarbu do dziś dnia, kar, niezależnie od ich sumy za wykroczenia przeciwko przepisom ustawy stemplowej, ściągając w takich razach tylko zwykłą sumę opłaty stemplowej.

11) Wykreślić z rachunku wszystkie zapisane na urzędników na kolejach żelaznych skarbowych, bez ograniczenia wysokości, wykazane przez raporty kontrolne braki, wpływające ze spraw o niedobory lub w ogóle z nieprawidłowego stosowania taryfy i przepisów transportowych.

12) Wszelkie kary i grzywny ze spraw, nie związane ze szkoda skarbu, nałożone, ale do dziś dnia nie ściągane, również i te, które będą do dziś dnia ściągane za niedokładności i błędy służbowe, spełnione do dziś dnia—darować i nie ściągnąć.

13) Mocy poprzednich punktów niniejszego paragrafu III-go nie rozciągać na sumy, nie należące do skarbu i, choć będące do rozporządzenia rządu, ale mające specjalne przeznaczenie; na osoby, które przywłaszczyły sobie lub roztrwonily jakakolwiek własność skarbową lub należącą do instytucji przez rząd ustanowionych, jeżeli dozór nad tą własnością był im powierzony tymczasowo lub stale, oraz na osoby, które zrzuciły skarbowi szkodę świadomie, w celu korzyści lub w innym celu nieprawnym, wreszcie na osoby, co do których raporty nie są do dziś dnia złożone.

14) Moc poprzedzających punktów niniejszego paragrafu III-go rozciągnąć na osoby, pozostające na służbie w instytucjach państwowych z wolnego

IV. Zwracając spojrzenie Nasze na nieszczęśliwych i cierpiących, chociażby z własnej ich winy, mających sprawiedliwość za podstawę pomyślności narodowej, uważamy za przywilej najbardziej drogo-

cenny dane Nam od Boga prawo łaski i miłosierdzia.

Wskutek tego ROZKAZUJEMY:

1) Wszystkich, którzy spełnili przestępstwo lub występki, pociągający za sobą, według prawa, karę pieniężną nie wyższą od 300 rs., napomnienie, uwagę lub nagana, areszt, zamknięcie w więzieniu lub fortecy bez pozbawienia niektórych szczególnych praw i przywilejów, pozyskanych osobiście lub dzięki przywilejom stanu, lub też odpowiedzialność służbowa, wyliczoną w punktach 2—9 art. 65 ust. o karach; wszystkich winnych sporządzenia fałszywych dokumentów na prawo zamieszkania lub też zamieszkujących za fałszywym dokumentem, jeżeli nie są oskarżeni o przestępstwa ważniejsze; również wszystkich winnych trzebienia lasów i wszystkich innych wykroczeń przeciwko przepisom, dotyczącym lasów państwowych, departamentów leśnego i górniczego, gabinetowych, Cesarskich, pałacowych i apanażowych, oraz winnych wykroczeń przeciwko przepisom, dotyczącym żeglugi i splawu lasów i drzewa, nieoczyszczenia rzek i kanałów ze statków zatopionych, nieumyślnego zniszczenia urządzeń na drogach wodnych i nie stosowania się do przepisów o ruchu po szosach, choćby te osoby ulegały za te czyny karom pieniężnym i wyżej trzystu rubli, przeciwko którym do dziś dnia nie wdrożono postępowania karnego, lub też co do których nie zapadł wyrok sądowy albo też wydany wyrok sądowy skazujący nie jest wykonany, lub tych, którzy są w trakcie odbywania kar—od sądu i kary uwolnić.

2) Osobom urzędowym, skazanym po dziś dzień na kary, wyliczone w p. 2—9 art. 65 ust. o karach, nie liczyć tych kar za przeszkody do dalszej drogi służbowej i do otrzymania emerytury i nagród, z wyjątkiem znaków za nieskazitelną służbę i orderu św. Włodzimierza za wysługę lat.

3) Łaska, wyświadczona przez poprzedni p. 1-y niniejszego paragrafu IV, nie dotyczy osób, winnych kradzieży, oszustwa, przywłaszczenia i roztrwonienia cudzego mienia, lichwy, brania kubanów, przedajności; winnych obrazy czei, ściganych na zasadzie skargi prywatnej; również i osób, które dopuściły się czynów, za które kary pieniężne idą nie na rzecz skarbu, apanażu, zarządu pałacowego i Naszego Gabinetu, i nie na rachunek kapitałów: a) na budowę miejsc zamknięcia, b) tworzących się na zasadzie art. 736 ust. gór. Ukaranym zaś lub skazanym za wspomniane w niniejszym punkcie 3-im art. IV przestępstwa zmniejszyć wyznaczone przez sąd terminy o jedną trzecią. W tym samym stosunku zmniejszyć terminy tego rodzaju zamknięć osobom, które spełniły te przestępstwa po dziś dzień, co do których nie zapadły jeszcze wyroki, wyroki te nie uprawomocniły się lub też nie zostały wykonane.

4) Wszystkim, którzy spełnili po dziś dzień czyny, podlegające karze pieniężnej, przewyższającej trzysta rubli, wyznaczać te kary z redukcją o trzysta rubli, z wyjątkiem kar, idących nie na rzecz skarbu, apanażu, zarządu pałacowego i Gabinetu Naszego, i nie na kapitały: a) na budowę miejsc zamknięcia i b) tworzących się na zasadzie art. 736 ust. gór. (Spis praw t. VII).

5) Za spełnione po dziś dzień czyny, podlegające karom pieniężnym, które idą na rzecz skarbu, apanażu, zarządu pałacowego i Naszego Gabinetu, lub też na rzecz kapitałów: a) na budowę miejsc zamknięcia i b) tworzących się na zasadzie art. 736 ust. gór. (Spis praw t. VII), w razie niemożności zaplacenienia winnych nie pociągnąć do kary aresztu, albo oddania do robót lub zarobków publicznych; tych zaś, co do których stosowane są obecnie te kary zamiast wyżej wymienionych opłat pieniężnych—od aresztu osobistego i robót uwolnić.

6) Uwolnienie, na zasadzie niniejszego Manifestu, od kary nie uwalnia winnego od obowiązku wynagrodzenia strat i szkód, od zaplacenienia ceny patentu, handlowego lub przemysłowego świadectwa, należnej akcyzowej lub innej opłaty z wyjątkiem tej części przypadających odeń opłat pieniężnych, które ulegają redukcji lub umorzeniu na mocy poprzedzających paragrafów niniejszego Manifestu; uwolnienie, w wypadkach przewidzianych przez prawo, nie wyklucza odebrania rzeczy i przedmiotów, podlegających konfiskacie lub też obowiązku zburzenia lub poprawienia budowli wzniesionych nieprawidłowo (art. 68 ust. o kar.). Sprawy o pogwałcenie ustawy leśnej w oddziałach wspólnych właścicieli skarbowych i prywatnych oraz w sprawach spornych między skarbem i osobami prywatnymi, mają być doprowadzone do końca według ustanowionych po temu przepisów, dla określenia rozmiaru wynagrodzenia, które może przysługiwać osobom prywatnym lub stanom.

7) We wszystkich przestępstwach i wykroczeniach, w których proces kryminalny na zasadzie niniejszego Manifestu nie może być umorzony i które spełnione zostały do dnia dzisiejszego, skrócić terminy przedawnienia, ustanowione na zasadzie praw kryminalnych, o jedną trzecią.

8) Wszystkim, którzy do dnia dzisiejszego spełnili przestępstwa i wykroczenia, za które podlegać będą zamknięciu w więzieniu i w oddziałach poprawczych aresztanckich z pozbawieniem wszystkich szczególnych praw i przywilejów, zmniejszyć przy określeniu kary oznaczony przez sąd termin o jedną trzecią. W tej samej mierze zredukować terminy osobom, do dnia dzisiejszego skazanym na takie kary lub je osiadającym.

9) Uwolnionym do dnia dzisiejszego od osadzenia w więzieniu z oddaniem pod dozór specjalny policji miejscowej lub pod dozór gromad i gmin—skrócić przypadający na zasadzie art. 48 i 49 ust. o karach termin tego dozoru o jedną trzecią.

10) Wszystkim, którzy spełnili po dzień dzisiejszy przestępstwa i wykroczenia, za które karani będą zesłaniem na zamieszkanie w Syberji lub do gubernij odległych, oprócz syberyjskich, oraz skazanym lub odbywającym obecnie powyższe kary—nadać: zesłanym do oddalonych gubernij państwa oprócz syberyjskich po upływie dziesięciu lat, a zesłanym na zamieszkanie do Syberji po upływie 12 lat od czasu przybycia ich na miejsce zesłania—prawo swobodnego zamieszkania w granicach Rosji europejskiej i azjatyckiej z wyjątkiem stolic i gubernij stołecznych i bez przywrócenia praw. Zesłanym zaś na osiedlenie do Syberji lub do gubernij oddalonych oprócz syberyjskich z zamknięciem lub zamiast onego z wyznaczeniem stałego pobytu w określonym na zamieszkanie miejscu, oprócz tego skrócić czas zamknięcia i stałego zamieszkania o jedną trzecią.

11) W celu ulżenia losu osobom, które spełniły do dziś dnia przestępstwa, pociągające za sobą zesłanie na osiedlenie; osobom, obecnie skazanym na tę karę lub ją odbywającym; osobom, przechodzącym teraz z ciężkich robót do kategorii zesłanych osiedleńców oraz mającym być przeprowadzonymi z ciężkich robót do wymienionej kategorii, jeśli spełniły przestępstwo do dnia dzisiejszego—skracać wyznaczony przez prawo do przeprowadzania zesłanych na osiedlenie do stanu włociańskiego termin dziesięcioletni tym z pośród nich, którzy w ciągu czterech lat prowadzili się dobrze i zajmowali się pracą pożyteczną; zesłanym zaś na osiedlenie, przebywającym na zesłaniu mniej niż 14 lat, pozwalać na wybieranie miejsca zamieszkania z wyjątkiem stolic i gubernij stołecznych z oddaniem ich na 5 lat pod dozór miejscowej policji i z uznaniem ich, zamiast pozbawienia wszystkich praw stanu, za pozbawionych w myśl art. 43 ust. o kar. wszystkich szczególnych praw osobiście i z przywileju stanu pozyskanych praw i przywilejów, jednakże bez przywrócenia praw do majątku.

12) Skazanym na ciężkie roboty, którzy przez dobre sprawowanie się i pilność w pracy okazały się godnymi pobłażania, zmniejszać wyznaczone przez sąd terminy ciężkich robót o jedną trzecią, ciężkie zaś roboty z terminem nieograniczonym zamięniać na terminowe 20-letnie. Łaska ta rozciąga się i także i na osoby, które będą skazane na zesłanie do ciężkich robót za przestępstwa, spełnione do dziś dnia.

13) Zesłanym, którym nadano już oznaczone w punktach 11-ym i 12-ym niniejszego artykułu IV-go ulżenia losu w Najmiłosciwszym Manifestie z 15-go maja 1883 r. i Imiennym Najwyższym Ukazie z d. 17-go kwietnia 1891 r., przyznać ulgi następujące:

a) zesłanym do ciężkich robót—skrócić termin robót o rok jeden;

b) zesłanym na osiedlenie, którzy pozyskali już prawo zaliczania się do włocian—pozwolić na zapisywanie się do miejskich mieszczańskich gmin Syberji w razie zgodzenia się tych ostatnich, jednakże bez prawa wjazdu w granice Rosji europejskiej, aż do czasu upoważnienia ich do tego drogą wskazaną przez Najwyższy Manifest z d. 15-go maja 1883-go r. i Najwyższy Ukaz z d. 17-go kwietnia 1891-go r.; a tym, którzy już pozyskali prawa zapisywania się do miejskich mieszczańskich gmin Syberji—skracać termin czterdziestoletniego obowiązkowego przebywania w Syberji o rok jeden.

c) zesłanym na Syberję lub do gubernij oddalonych oprócz syberyjskich oraz osiedlenie w Syberji według przepisów z d. 23-go listopada 1853-go r.—po uwolnieniu ich od zesłania na mocy Najmiłosciwszego Manifestu z d. 15-go maja 1883-go r. i Najwyższego Ukazu z d. 17-go kwietnia 1891-go r.—pozwalać na wydawanie pasportów bez nazywania ich „zesłanych” oraz bez adnotacji o pozostawianiu pod sądem i bez czerwonych liter, świadczących o pozbawieniu praw; tym zaś pośród nich, którzy pozyskali już na mocy art. 5 punktu c Najwyższego Ukazu z d. 17-go kwietnia 1891-go r. prawo otrzymywania po upływie terminu zesłania pasportów bez wymienionych uwag, ale pozostają jeszcze w Syberji—skracać termin obowiązkowego tam przebywania o jeden rok.

14) Zastosowanie ulg, wyjaśnionych wyżej w punktach 11, 12 i 13-ym artykułu IV-go pozostawiamy, według atrybucyj, ministrowi spraw wewnętrznych i jeneral-gubernatorom irkuckiemu i nadamurskiemu

po przekonaniu się o dobrem sprawowaniu się skazanych.

15) Skazanych lub mających być skazanymi za przestępstwa, spełnione po dzień dzisiejszy w epoce niepełnoletności, na ciężkie roboty z terminem mniej niż 4-letnim—od ciężkich robót uwolnić z zaliczeniem do kategorii zesłanych na osiedlenie.

16) Ulgi, nadane przez niniejszy Manifest skazanym na ciężkie roboty aresztantom z kategorii oddziałów poprawczych i zesłanych na osiedlenie, nie ograniczają praw wspomnianych osób do korzystania z terminów skróconych i ustępstw, przyznanych im przez Najwyżej zatwierdzone w d. 7-ym maja 1894-go r. przepisy o pociąganiu aresztantów i zesłanych do robót przy budowie średniego oddziału kolei syberyjskiej.

V. Osoby, które spełniły przeciwne prawuczyzny lub lub dopuściły się pogwałceń obowiązujących przepisów, za co podlegają lub podległy grzywnom pieniężnym, nakładanym drogą administracyjną—uwolnić od tychże grzywien w tych samych rozmiarach i z temi samemi wyjątkami, które wskazane były w punktach 1, 4 i 5 poprzedniego art. IV-go niniejszego Manifestu, jeżeli tylko grzywny te nie ulegają umorzeniu w wyższym stopniu według innych artykułów niniejszego Manifestu. Na tych samych zasadach uwalniają się tak od grzywien, jak i od śledztwa i sądu osoby, które uchylili się od odbywania powinności wojskowej, jeżeli zgłoszą się w ciągu jednego roku od dnia dzisiejszego.

VI. Oficjalistów leśnych i strażników lasów skarbowych, departamentów leśnego i górniczego, gabinetowych, Cesarzkich, pałacowych i apanażowych lub w razie niezamocności tych ostatnich, włóścian wszystkich nazw, uległych lub ulegających grzywnom pieniężnym za niedopatrzanie, niewiadomo przez kogo do dziś dnia spełnionych trzebieży leśnych lub innych pogwałceń obowiązujących praw i przepisów, dotyczących tych lasów—od wymienionych grzywien uwolnić. Łaska ta nie rozciąga się na oficjalistów leśnych i strażników, świadomie pozwalających komukolwiek gwałcić istniejące w wydziale leśnym postanowienia.

VII. Spadkobierców osób winnych oraz osoby, podlegające odpowiedzialności wskutek niezamocności winnych, na które rozciągają się ulgi, wskazane wyżej w punktach 7 i 8 art. III niniejszego Manifestu—uwolnić od odpowiedzialności pieniężnej wobec skarbu, jeżeli od czasu występnego czynu do dziś dnia upłynęło lat 10.

VIII. Skazanym po dzień dzisiejszy za włóczęgostwo, którzy wyjawia swój zawód i stan, po sprawdzeniu tego przez sąd miejscowy, pozwolić na powrót do ich gmin lub pozwolić na zapisane się do innych gmin, jeżeli te lub inne gminy wyrażą na to zgodę, osobom zaś, nieobowiązującym do zapisywania się do gmin, pozwolić na powrót w granice Rosji europejskiej z wyjątkiem stolic i gubernij stołecznych.

IX. Osobom, zesłanym lub mającym być zesłanymi na Syberję drogą administracyjną z wyroków gmin, zapadłych do dnia dzisiejszego, oraz nieprzyjętym przez gminy po wycierpieniu kary za przestępstwa, spełnione do dziś dnia, jeżeli osoby te prowadzą się dobrze, POZWALAMY, po trzech latach od chwili zamieszkania w miejscu osiedlenia, na dozwolone przez prawo (art. 520 ust. o zesł., wyd. 1893-go r.) przejście do innych gubernij i gmin z wyjątkiem tylko tych, z których są wydalone.

X. Mieszkańcom Kaukazu, wysłanym z rozporządzenia zwierzchniej władzy kaukaskiej za ogólnie kryminalne przestępstwa i występne prowadzenie się, osiedlonym w Syberji i w gubernjach Rosji europejskiej, z warunkiem dobrego ich sprawowania się na osiedleńcu, nadać: wysłanym bezterminowo—po upływie 12 lat, a wysłanym z terminem wyżej niż 5-letnim—po upływie 5 lat od czasu wysłania, prawo wybrania miejsca zamieszkania z wyjątkiem stolic, gubernij stołecznych i kraju kaukaskiego, w którym pozwolenie zamieszkania będzie zależne od opinii zwierzchniej władzy kaukaskiej.

XI. Nie wykluczając i przestępców stanu od ulg,

nadanych przez art. IV niniejszego Manifestu osobom, które dopuściły się ogólnie kryminalnych przestępstw i wykroczeń:

1) UPOWAŻNIAMY ministra spraw wewnętrznych, aby po porozumieniu z ministrem sprawiedliwości wystąpił ze specjalnym do Nas raportem o takich przestępcach stanu, którzy ze względu na rodzaj winy lub żal z powodu spełnionych przez nich przestępstw i dobre prowadzenie zasługiwaliby na złagodzenia, przewyższające rozmiary, ustanowione w wyżej przytoczonym art. IV niniejszego Manifestu.

2) UDZIELAMY ministrowi spraw wewnętrznych możność przedstawiania do Naszego uznania losu osób, które za przestępstwa stanu cierpią kary nałożone na nie w drodze administracyjnej i które ze względu na rodzaj winy lub okazany przez nie żal zasługują na pobrażanie, jako też znoszenia zakazu zamieszkiwania w określonych miejscowościach co do takich osób podległych temu ograniczeniu, których powrót do rzeczonych miejscowości daje się pogodzić z wymaganiami społecznego porządku i spokoju.

3) Sprawy o przestępstwa stanu, nie podlegające według prawa przedawnieniu (§ 161 ust. kar.), które po dzień dzisiejszy w ciągu lat 15 nie zostały ujawnione, ROZKAZUJEMY puścić w zapomnienie i przeciw winnym takim przestępstwom nie wszczynać sprawy karnej.

4) ROZKAZUJEMY również puścić w niepamięć sprawy o przestępstwa, przewidziane w §§ 246—248 ust. kar. które po dzień dzisiejszy nie zostały ujawnione. Osoby, oskarżone o te przestępstwa lub cierpiące za winę swoją kary, od odpowiedzialności i kary wraz z wszelkimi jej następstwami uwolnić, darowując skazanym na pozbawienie praw stanu oraz ich prawym dzieciom, urodzonym po ogłoszeniu wyroków na ich rodziców, wszelkie prawa jakie przysługiwały im osobiście i ze stanu przed osądzeniem, lecz tylko bez praw do majątku.

5) UPOWAŻNIAMY ministra spraw wewnętrznych do przedstawiania Nam próśb tych z pomiędzy samowolnie opuszczających Ojczyznę, którzy, wydaliwszy się za granice państwa, wskutek spełnionych przez nich przestępstw stanu, nie mają sobie udowodnionych przestępstw podlegających karze z mocy § 241 ust. kar., a zechcą wrócić do ojczystego kraju i wiernością dla Tronu i Ojczyzny okupić swoją dawną winę.

6) Wszystkie osoby cierpiące jeszcze karę za udział w powstaniu polskim 1863-go r. ROZKAZUJEMY uwolnić z pod dozoru policyjnego z nadaniem im prawa mieszkania wszędzie, przyczem od Ministra Spraw Wewnętrznych będzie zależało dla szczególnych względów robić w tej mierze wyjątki dla tych lub innych miejscowości Cesarstwa.

7) Osoby, na które rozciągnie się moc wymienionej w poprzednim punkcie 6-ym niniejszego artykułu XI-go łaski i którym przez oddzielne NAJWYŻSZE rozkazy jeszcze nie zostały przywrócone przysługujące im przed osądzeniem prawa,—ROZKAZUJEMY przywrócić, wraz z prawami ich dziećmi, urodzonymi po osądzeniu, do poprzednich praw pochodzenia, lecz bez przywrócenia praw majątkowych i bez przywrócenia takim osobom rang, orderów, odznaczeń i praw nabytych w służbie.

XII. Pozostający pod śledztwem i sądem, którzy z mocy niniejszego Manifestu podlegają uwolnieniu od sądu i kary, lecz w przekonaniu o swojej niewinności zapragną uniewinnić się przed sądem, mogą w ciągu sześciu miesięcy od dnia ogłoszenia niniejszego Manifestu w miejscu ich zamieszkania, prosić o prowadzenie lub przywrócenie śledztwa i sądu nad nimi. Również i ci, którzy za czyny, spełnione do dnia dzisiejszego będą w następstwie podciągnięci pod moc obowiązującą niniejszego Manifestu i nie zechcą z tego skorzystać, mogą w ciągu jednego miesiąca od dnia ogłoszenia zapadłej w tym kierunku uchwały prosić o ukończenie sprawy w porządku ustanowionym. Te i tamte osoby w razie skazania ich już nie mogą uzyskać przebaczenia z mocy niniejszego Manifestu.

XIII. Opłaty, które już wpłynęły po dzień dzisiejszy na pokrycie wspomnianych w niniejszym Manifestie kar pieniężnych i zaległości, w zakresie wszyst-

kich podatków i opłat, oprócz wymienionych w punktach 1—4 i 7 art. I-ym niniejszego Manifestu, oraz sumy znajdujące się na ich pokrycie w rozporządzeniu różnych instytucji rządowych nie podlegają zwrotowi lub przeniesieniu na poczet innych opłat.

XIV. Co do mogących powstać co do zastosowania przepisów niniejszego Manifestu wątpliwości, wszystkie instytucje rządowe obowiązane są zwracać się z przedstawieniami do Senatu rządzącego, który w wypadkach, przewyższających jego władzę, używa Naszą decyzję w drodze ustanowionej.

XV. O ulgach i innych dobrodziejstwach dla podanych Naszych Wielkiego Księstwa Finlandzkiego wydaje się oddzielne postanowienie.

Dan w St. Petersburgu w d. 14-ym listopada, roku od Narodzenia Chrystusa tysiąc osiemset dziewięćdziesiątego czwartego, Panowania zaś Naszego pierwszego.

Na oryginalne Własną ręką Jego Cesarzkiej Mości napisane:

„MIKOŁAJ”

Ukaz Jego Cesarzkiej Mości Samowładcy Wszechrosyjskiego.
Z SENATU RZĄDZĄCEGO.

Na mocy Ukazu JEGO CESARSKIEJ MOŚCI NAJJAŚNIEJSZEGO PANA Senat rządzący wysłuchał wniosku ministra sprawiedliwości, tajnego radcy Murawjewa, z dnia 14-go listopada r. 1894-go za nr. 21952 treści następującej: JEGO CESARSKA MOŚĆ NAJJAŚNIEJSZY PAN w Monarszej troskliwości o urzędujących wszystkich zarządów, którzy w wierze i prawdzie służyli w Bogu Spoczywającemu RODZICOWI JEGO CESARSKIEJ MOŚCI NAJJAŚNIEJSZEGO PANA i obecnie pełniących dalej gorliwą służbę JEGO CESARSKIEJ MOŚCI NAJJAŚNIEJSZEMU PANU i Ojczyźnie, — dla zachęcenia ich trudów i zasług, — zgodnie z uchwałą komitetu ministrów, w dniu 14-ym listopada roku bieżącego NAJMIŁOŚCIWIEJ rozkazać raczył: 1) ministrom i Głównozarządzającym oddzielnymi częściami pozwała się powiększyć w r. 1895-ym liczbę przedstawianych do nagród osób w rozmiarze półtora raza zwiększonym w stosunku do normy, ustanowionej wedle przepisów dla nagród. 2) W oznaczonych przedstawieniach dozwala się przedstawianie do nagród, nie ograniczając się postanowionymi terminami w udzielaniu nagród, z tem jednakże zastrzeżeniem, aby do dnia przedstawienia upłynęły najmniej dwa lata służby od czasu ostatniej nagrody, z rozciągnięciem tej ulgi do dnia 1-go stycznia r. 1898-go i 3) po przyznaniu wspomnianych ulg, wszystkie pozostałe, obecnie obowiązujące przepisy i warunki przedstawiania do nagród, wedle przepisów i poza przepisami, pozostają w swojej mocy. Jednakże Ministrom i Głównozarządzającym oddzielnymi częściami dozwala się w wypadkach wyjątkowych i wychodzących z rzędu zwykłych, po poprzednim uzyskaniu NAJWYŻSZYCH JEGO CESARSKIEJ MOŚCI NAJJAŚNIEJSZEGO PANA rozkazów i pozwoleń, przedstawiać do nagród w porządku ustanowionym osoby, które w służbie wykazały zasługi wybitne, z odstąpieniem od obowiązujących w tym przedmiocie przepisów i postanowień. Senat rozkazał: O tymże NAJMIŁOŚCIWSZYM JEGO CESARSKIEJ MOŚCI NAJJAŚNIEJSZEGO PANA rozkazie zawiadomić JEGO CESARSKĄ WYSOKOŚĆ Moskiewskiego Jenerał - Gubernatora, Ministrów i Głównozarządzających oddzielnymi częściami, je-dnych—ukazami, a drugich—przez przesłanie do akt foberprokuratora 1-go departamentu Senatu rządzącego kopji uchwały Senatu; głównego naczelnika wydziału cywilnego na Kaukazie, jenerał gubernatorów, gubernatorów wojennych, gubernatorów, naczelników miast, zarządy gubernjalne okręgowe i wojskowe i inne podlegające Senatowi rządzącemu instytucje rządowe i osoby zarządzające—za pośrednictwem ukazów; Najświętszy Synod rządzący, wszystkie departamenty Senatu rządzącego i ogólnieich zgromadzenia—odezwami, do departamentu ministerjum sprawiedliwości—przesłać kopje rozporządzenia; dla ogłoszenia drukiem w porządku ustanowionym, kancelarowi drukarni Senatu oddać kopję przy zawiado-

